

გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს სისტემაში შემაჯავლი უწყებების მიერ 2020 წელს შესრულებული სამუშაოს მოკლე ანგარიში

სოფლის განვითარების სააგენტო

სოფლის განვითარების სააგენტო აჩის გზამკვლევი ფეხმეხებისა და სოფლად მაცხოვრებლებისათვის, რომ სოფლად საქმიანობა წახმაგებულად განავითაჰონ

2020 წელს განხორციელებული პროგრამები

სასოფლო-სამეურნეო მიწის მესაკუთრეთა სტიმულირების სახელმწიფო პროგრამის ფარგლებში, 183,700-ზე მეტ ფერმერს უკვე დაერიცხა აგროქულები. დარიცხული სუბსიდიის ოდენობა 31.5 მლნ ლარს აჭარბებს, საიდანაც სპეციალიზირებულ სავაჭრო ობიექტებში უკვე განაღდებულია 27 მლნ ლარზე მეტი. აგროქულების დარიცხვა გრძელდება.

აგროდიზელთა ხელშეწყობის პროგრამით, 123,700-ზე მეტმა ბენეფიციარმა 32,000 ტონამდე მოცულობის აგროდიზელის ფასდაკლების ბარათები მიიღო. იმ ფერმერებმა, რომლებმაც უკვე გაანაღდეს ფასდაკლების ბარათები ჯამურად, 5.2 მლნ ლარზე მეტი თანხა დაზოგეს.

ფქვილის სუბსიდიების სახელმწიფო პროგრამა დაიწყო 2020 წლის 1 დეკემბრიდან. პროგრამის მიზანია მასიური მოხმარების პურზე არსებული საცალო-სარეალიზაციო ფასის შენარჩუნება. პროგრამის ფარგლებში დასუბსიდირდება 1 თვის განმავლობაში არაუმეტეს 10,000 ტონა ფქვილი,

ერთ ტონარაზე არაუმეტეს 10 ლარისა. პროგრამა გაგრძელდება 2021 წლის მარტის თვის ჩათვლით.

გამოცხადდა **ხორბლის იმპორტის სუბსიდიების სახელმწიფო პროგრამა**. შედეგად ექვსი კომპანიის მიერ 2020 წლის 20 მაისის მდგომარეობით განხორციელდა 40,000 ტონა სასურსათო ხორბლის იმპორტი. სუბსიდიის ოდენობამ შეადგინა 4 მლნ. ლარზე მეტი.

ძირითადი მოხმარების 9 სასურსათო პროდუქტზე ფასის ზრდის რისკის დაზღვევის მიზნით, შემუშავდა **პირველადი მოხმარების სასურსათო პროდუქტებზე ფასების შენარჩუნების სახელმწიფო პროგრამა**. პროგრამის ფარგლებში 3,181 ტონა პროდუქტზე დაიხარჯა 1,2 მლნ.-მდე ლარი.

მერძეულობის დარგის მოდერნიზაციის და ბაზარზე წვდომის სახელმწიფო პროგრამის ფარგლებში, იმერეთის, კახეთის, სამეგრელო და ზემო სვანეთის, რაჭა-ლეჩხუმის და ქვემო სვანეთის, სამცხე-ჯავახეთისა და ქვემო ქართლის რეგიონებში გაფორმებულია 120 ხელშეკრულება, სახელმწიფოს თანადაფინანსებამ შეადგინა 6.8 მლნ. ლარზე მეტი.

აგრონარმოების ხელშეწყობის პროგრამის ფარგლებში, გაფორმებულია 384 ხელშეკრულება, სახელმწიფოს თანადაფინანსებამ შეადგინა 9.6 მლნ. ლარზე მეტი, ხოლო განსახორციელებელმა ინვესტიციამ კი 20.1 მლნ. ლარზე მეტი. სასოფლო-სამეურნეო ტექნიკის ღირებულების 50%-ს დაუფინანსდა 252 ბენეფიციარს, ხოლო 130 ბენეფიციარს კი სასათბურე მეურნეობის მოწყობისთვის და მოდერნიზებისთვის შესას-

ყიდი ძირითადი საშუალებების შეძენა და მათი სამონტაჟო სამუშაოები, ასევე, ერთნაირი სასოფლო-სამეურნეო კულტურებისთვის სარწყავი სისტემის შესყიდვა და მონტაჟი.

შელავათიანი აგროკრედიტის მეშვეობით, სოფლის მეურნეობის სხვადასხვა დარგში 300 მლნ ლარზე მეტის მობილიზება იქნა შესაძლებელი, მიმდინარე წლის განმავლობაში გაცემულია 425,442,203 ლარის ღირებულების 6,573 სესხი, სააგენტოს თანადაფინანსებამ შეადგინა 74,295,448 ლარი. მათ შორის ანტიკრიზისული გეგმის ფარგლებში, ერთნაირი კულტურების მოყვანის მიმდინარე ხარჯების დაფინანსების უზრუნველყოფისათვის, სახელმწიფო 6 თვის საპროცენტო განაკვეთს სრულად ფარავს. გაცემულია 2,893 აგროსესხი, სესხის თანხა, ჯამურად, 57 მლნ ლარს აჭარბებს, მათ შორის, სააგენტოს მიერ პროცენტის გასაცემი თანადაფინანსება 4,7 მლნ ლარს აჭარბებს.

2020 წელს 2019 წელთან შედარებით 31%-ითაა გაზრდილი **აგროდაზღვევის პროგრამით** დაზღვეული ფართობი, რაც 18,000 ჰა-ს აჭარბებს. პროგრამის ფარგლებში გაცემულია 17,717 პოლისი. სააგენტოს სუბსიდიის თანხა 8 მლნ ლარს აჭარბებს.

არასტანდარტული ვაშლის რეალიზაციის ხელშეწყობის სახელმწიფო პროგრამაში ჩართული 14 კომპანიის მიერ გადამამუშავებულია 49 ათას ტონაზე მეტი არასტანდარტული ვაშლი. შედეგად, ფერმერებმა 11 მლნ. ლარზე მეტი შემოსავალი მიიღეს.

გადამამუშავებელი და შემნახველი საწარმოების თანადაფინანსების პროექტის ფარგლებში დაფინანსდა 6 გადამამუშავებელი და 10 შემნახველი საწარმო, ჯამური საინვესტიციო ღირებულება 19 მლნ ლარს აჭარბებს.

პროგრამით დანერგე მომავალი ახალი მრავალწლოვანი ბაღი 2,000 ჰა-ზე მეტ ფართობზე გაშენდა, სახელმწიფო თანადაფინანსების ოდენობამ 20 მლნ ლარს აჭარბებს. ნერგების ჩანაცვლების კომპონენტის ფარგლებში დაკონტრაქტებული ფართობი შეადგენს 55 ჰა-ს. სააგენტოს თანადაფინანსების ოდენობამ შეადგინა 277,736 ლარი. კენკროვანი კულტურების თანადაფინანსების ქვეკომპონენტის ფარგლებში დამტკიცებულია 546 განაცხადი. გაშენებული/დაკონტრაქტებული ფართობი შეადგენს 211 ჰა-ს. სააგენტოს დაფინანსების ოდენობამ შეადგინა 7,263,285 ლარი. სანერგე მეურნეობების კომპონენტის ფარგლებში დამტკიცებულია 5 სანერგე მეურნეობის განაცხადი, სააგენტოს თანადაფინანსების ოდენობამ შეადგინა 1,431,023 ლარი. სეტყვის საწინააღმდეგო სისტემების მოწყობის თანადაფინანსების კომპონენტის ფარგლებში დამტკიცებულია 8 განაცხადი. დაკონტრაქტებული ფართობი შეადგენს 37 ჰა-ს. სააგენტოს დაფინანსების ოდენობამ შეადგინა 205,660 ლარი. წვეთოვანი სარწყავი სისტემის მოწყობის დაფინანსების კომპონენტის ფარგლებში დამტკიცებულია 15 განაცხადი. დაკონტრაქტებული ფართობი შეადგენს 123 ჰა-ს. სააგენტოს დაფინანსების ოდენობამ შეადგინა 311,457 ლარი. ჭის/ჭაბურღილის/სატუმბი სადგურის მოწყობის თანადაფინანსების კომპონენტის ფარგლებში დამტკიცებულია 20 განაცხადი. დაკონტრაქტებული ფართობი შეადგენს 88 ჰა-ს. სააგენტოს დაფინანსების ოდენობამ შეადგინა 275,793 ლარი.

პროგრამის ფარგლებში **ქართული ჩაი** განხორციელდა 168 ჰა გავე-

ლურებული ჩაის პლანტაციის რეაბილიტაცია, ჯამური ინვესტიცია 419,192 ლარია, მათ შორის სახელმწიფო თანადაფინანსება 293,434 ლარია.

მოსავლის ამღები სასოფლო-სამეურნეო ტექნიკის თანადაფინანსების პროგრამის

ფარგლებში თანადაფინანსდა 73 განაცხადი, ჯამური ინვესტიცია 9,255,363 ლარია, მათ შორის სახელმწიფო თანადაფინანსება შეადგენს 3,983,738 ლარს.

ბაზარზე წვდომა და მოდერნიზაციის (AMMAR) პროგრამის

ფარგლებში დაფინანსდა 115 პროექტი ჯამური ინვესტიცია შეადგენს 6,225,823 ლარს, მათ შორის სახელმწიფო თანადაფინანსება 2,489,465 ლარია.

პროგრამის ახალგაზრდა მენარმე

ფარგლებში დაფინანსდა 39 პროექტი, ჯამური ინვესტიცია შეადგენს 4,525,643 ლარს, მათ შორის სახელმწიფო თანადაფინანსება 1,710,833 ლარია.

სოფლის განვითარების პროგრამის (UNDP) ფარგლებში დაფინანსებულია 10 პროექტი, ჯამური ინვესტიცია 1,661,550 ლარია, მათ შორის დაფინანსება შეადგენს 1,198,608 ლარს

სოფლის განვითარების სააგენტოს პროექტებით/პროგრამებით მოსარგებლე ბენეფიციარებისათვის **ტექნიკური დახმარების სახელმწიფო პროგრამა** ამოქმედდა. გაფორმდა 30 ხელშეკრულება. პროგრამის ბენეფიციარები მიიღებენ თანადაფინანსებას სურსათის უვნებლობის მართვის საერთაშორისო სისტემების/სტანდარტების დანერგვისა და ბრენდირების მიმართულებით.

2020 წლიდან ამოქმედდა ახალი კანონმდებლობა, რომლითაც კიდევ უფრო მოწესრიგდა **სასოფლო-სამეურნეო კოოპერატივების** საქმიანობასთან დაკავშირებული ორგანიზაციული და სამართლებრივი საკითხები. სასოფლო-სამეურნეო კოოპერატივების ხელშეწყობის პროგრამების ფარგლებში დაფინანსდა მევენახეობის, მეფუტკრეობის და რძის მწარმოებელი 20 სასოფლო-სამეურნეო კოოპერატივი, თანადაფინანსებამ 4 მილიონამდე ლარი შეადგინა. დღეის მდგომარეობით, 1,017 სასოფლო-სამეურნეო სტატუსის მქონე კოოპერატივია რეგისტრირებული, რომელიც 10,672 მეპაიეს აერთიანებს.

სოფლის განვითარების სააგენტოს რეგიონული **საინფორმაციო-საკონსულტაციო სამსახურების** მუნიციპალური წარმომადგენლების მიერ დარგობრივ საკითხებსა და სახელმწიფო ხელშეწყობის პროგრამებთან დაკავშირებით გაიცა 27,800 კონსულტაცია, შეხვედრა გაიმართა 700-ზე მეტ სოფელში.

ქართული ღვინის მორიგი საერთაშორისო აღიარება

2020 წელს, მეღვინეობის დარგის ერთ-ერთი მთავარი წარმატება ვაზისა და ღვინის საერთაშორისო ორგანიზაციის (OIV) სპეციალური ღვინოების ჩამონათვალში ქართული ტექნოლოგიით დაყენებული ღვინის დამატება იყო.

OIV-ის გენერალურმა ასამბლეამ ქართული ტექნოლოგიით „დურდოზე (ჭაჭა) ხანგრძლივი მაცერაციით დაყენებული ღვინო“ OIV-ის სპეციალური ღვინოების ჩამონათვალში დამატების გადაწყვეტილება 2020 წლის 26 ნოემბერს მიიღო.

ამ დრომდე OIV-ის სპეციალური ღვინოების ჩამონათვალში სულ 7 ღვინო შედიოდა: „შუმუნა“, „ცქრიალა“, „შემაგრებული“, „ლიქიორული“, „ბუნებრივად ტკბილი ღვინოები“, „აისვანი“ და „საფუვრის აკვის ქვეშ დავარგებული ღვინო“. „დურდოზე ხანგრძლივი მაცერაციით დაყენებული ღვინო“ OIV-ის სპეციალური ღვინოების ჩამონათვალში მე-8 გახდა.

ვაზისა და ღვინის საერთაშორისო ორგანიზაციამ ქართული მხარის წინადადება, ხანგრძლივი მაცერაციით დადუღებული ღვინო OIV-ის სპეციალური ღვინოების კატეგორიებს დამატებოდა, 2017 წელს მიიღო განხილვაში და საბოლოო გადაწყვეტილების მიღებას, წინ მრავალი სამუშაო შეხვედრა და განხილვა უძღვოდა.

აღნიშნული სიახლის შესახებ, შესაბამისი განმარტება შევანოლოგიის პრაქტიკის საერთაშორისო კოდექსში, ამ კატეგორიის ღვინოების განსაკუთრებული მახასიათებლების შესახებ მოხდება მომხმარებლების, ასევე კონკურსებზე ჟიურის წევრების ინფორმირება, რათა მათ შეძლონ შესაბამისი შეფასების გაკეთება.

რთველი 2020

COVID-19 პანდემიის პირობებში, ერთ-ერთი ყველაზე დიდი გამოწვევა რთველი 2020-ის შეუფერხებლად ჩატარება და ყურძნის ჭარბი მოსავლის დაბინავება იყო.

სახელმწიფოს მთავარი ამოცანა იყო მოსავლის დაბინავება და ღვინის ინდუსტრიის ბოლო წლების სტაბილური განვითარების დადებითი დინამიკის შენარჩუნება.

არსებული გამოწვევების ფონზე, საქართველოს მთავრობის გადაწყვეტილებით, რთველი 2020-ის სუბსიდირება განხორციელდა. ამასთან, სახელმწიფო სანარმოებმა მევენახეებისგან შეისყიდეს ჭარბი ყურძენი, რომელზეც კერძოს სექტორის მხრიდან მოთხოვნა არ იყო.

სახელმწიფო მხარდაჭერის შედეგად, შესაძლებელი გახდა ბოლო 30 წლის განმავლობაში რეკორდული, 280 ათასზე მეტი ტონა ყურძნის მოსავლის სრულად დაბინავება. ღვინის სანარმოებს ყურძენი 25 ათასამდე მევენახემ ჩააბარა. მათ შემოსავლების სახით, 310 მლნ ლარზე მეტი მიიღეს.

ყურძნის გადამუშავების პროცესში 300-მე მეტი დიდი, მცირე და საშუალო მარანი იყო ჩართული.

რთველი 2020-ის ფარგლებში გადამუშავებულია: • 175 ათასი ტონა რქანითელი; • 80 ათასი ტონა საფერავი; • 5 ათასი ტონა კახური მწვანე; • 2400 ტონა ალექსანდროული და მუჭურეთული; • დანარჩენი სხვადასხვა ჯიშის ყურძენი.

ქართული ღვინის ხარისხი

ადგილობრივი და საერთაშორისო ბაზრებისთვის კონკურენტუნარიანი ღვინის წარმოების მიზნით, 2020 წელს ცვლილებები შევიდა შემდეგ ტექნიკურ რეგლამენტებში: „ღვინის წარმოების ზოგადი წესისა და ნებადართული პროცესების, მასალებისა და ნივთიერებების ჩამონათვალის განსაზღვრის შესახებ“ და „ყურძნისეული წარმოშობის სპირტიანი სასმელების წარმოების ზოგადი წესისა და ნებადართული პროცესების, მასალებისა და ნივთიერებების ჩამონათვალის განსაზღვრის შესახებ“.

აღნიშნული ცვლილებები სხვადასხვა პარამეტრების თანაფარდობის განსაზღვრას ითვალისწინებს და მნიშვნელოვანია შესაძლო ფალსიფიცირების გამოსავლენად. განსაკუთრებით აღსანიშნავია, ნახშირბადის სტაბილური იზოტოპის თანაფარდობის პარამეტრის განსაზღვრა.

ტექნიკურ რეგლამენტებში 2020 წელს შესული ცვლილებები ასევე ითვალისწინებს ალკოჰოლური დუღილის პროცესში ყურძნის შედგენილობაში გლუკოზისა და ფრუქტოზის თანაფარდობის განსაზღვრას. ეს ადგენს, დაცული ადგილწარმოშობის დასახელების ბუნებრივად ნახევრად ტკბილი ღვინოები ბუნებრივადაა თუ ხელოვნურად დამტკბარი. ასევე მნიშვნელოვანია საქარობას მაჩვენებელი ნახევრად მშრალ, ნახევრად ტკბილ და ტკბილ ღვინოებში, რაც ადგენს ღვინოში ხელოვნურად დასატკბობად იყო თუ არა გამოყენებული იყო შაქრისგან (საქარობასაგან) მომზადებული სიროფი.

ქართული ღვინის კოკულარიზაცია

ქართული ღვინის საერთაშორისო სტრატეგიულ ბაზრებზე საექსპორტო პოტენციალის გასაძლიერებლად, მარკეტინგული აქტივობები დისტანციურ ფორმატში, ონლაინ-დეგუსტაციებისა და სხვადასხვა ონლაინ-პლატფორმების გამოყენებით გაგრძელდა. გააქტიურდა რეკლამები ღვინის ონლაინ-საცალო გაყიდვების რეიტინგულ ვებგვერდებსა და აპლიკაციებზე, ტელევიზიებსა და რადიოებში, შეიქმნა ქართული ღვინის საპრომოციო გვერდები სხვადასხვა სოციალური მედიაში და ა.შ.

უნდა აღინიშნოს „მცირე მარნების დახმარების პროგრამა“, რომლის ფარგლებში, პანდემიის შედეგად დაზარალებული ათეულობით მცირე მარნის წარმოებული ღვინის 1500-მდე ბოთლის ტრანსპორტირება მსოფლიოს სხვადასხვა ქვეყანაში განხორციელდა.

აღნიშნული აქტივობების შედეგად, ქართული ღვინის ექსპორტის ზრდის ტენდენცია სტრატეგიულ ბაზრებზე (აშშ, პოლონეთი, დიდი ბრიტანეთი, იაპონია) შენარჩუნებულია.

გეოგრაფიულ აღნიშვნებს 2020 წელს ადგილწარმოშობის დასახელების ოთხი ღვინო დაემატა

2020 წელს, საქართველოში რეგისტრირებულ დაცულ გეოგრაფიულ ადგილწარმოშობის დასახელებებს ოთხი ღვინო დაემატა: „სალხინოს ოჯალეში“, „ახმეტა“, „წარაფი“ და „ახოები“. აღნიშნული ფაქტი ქართული ღვინის მრავალფეროვნებასა და უნიკალურობაზე მიუთითებს და განსაკუთრებით მნიშვნელოვანია მისი პოპულარიზაციის, ცნობადობისა და საექსპორტო პოტენციალის ზრდის კუთხით.

ამ ეტაპზე, საქართველოს ინტელექტუალური საკუთრების ეროვნულ ცენტრში „საქპატენტი“ ადგილწარმოშობის დასახელების 24 ღვინოა დარეგისტრირებული: „ქინძმარაული“, „მანავი“, „კახეთი“, „ნაფარეული“, „თელიანი“, „მუკუბანი“, „წინანდალი“, „ახაშენი“, „გურჯაანი“, „ხვანჭყარა“, „ატენი“, „სვირი“, „ვაზისუბანი“, „კარდენახი“, „ტიბაანი“, „ტვიში“, „ყვარელი“, „კოტეხი“, „ხაშმის საფერავი“, „ბოლნისი“, „სალხინოს ოჯალეში“, „ახმეტა“, „წარაფი“ და „ახოები“.

სსიპ ღვინის ეროვნული სააგენტო „ქართული ღვინის ადგილწარმოშობის დასახელების სისტემის განვითარებისა და ქართული ღვინის აღნიშვნების დაცვის ხელშეწყობის პროგრამის“ ფარგლებში, ადგილწარმოშობის დასახელებების ნუსხაში ახალი ღვინოების დამატების მიმართულებით მუშაობს 2021 წელსაც გააგრძელებს.

სურსათის
ეროვნული
სააგენტო

სურსათის ეროვნული სააგენტო, ახად კორონავირუსთან (COVID-19) დაკავშირებით შექმნილი ვითარების მიუხედავად, შეუფერხებლად ახორციელებს ღონისძიებებს უვნებელი სურსათის მიწოდების, ცხოველთა ჯანმრთელობისა და მცენახეთა დაცვის მიზნით

სურსათის უვნებლობის მოთხოვნების და მომხმარებლის ინფორმაციის დაცვის მიზნით, მიმდინარე წელს განხორციელდა:

- 19 912 სახელმწიფო კონტროლი - (ინსპექტირება, დოკუმენტური შემოწმება, ზედამხედველობა, ნიმუშების ლაბორატორიული კვლევა სხვადასხვა პარამეტრზე) გამოვლინდა 2 246 ადმინისტრაციული სამართალდარღვევა;
- ღრმა და ყოვლისმომცველი თავისუფალი სავაჭრო სივრცის შესახებ შეთანხმების (DCFTA) ფარგლებში განსაზღვრული გეგმის მიხედვით, 2020 წელს განხორციელდა 23 ნორმატიული აქტის დაახლოება ევროკავშირის კანონმდებლობასთან;
- ევროკომისიამ დადებითად შეაფასა საქართველოს სახელმწიფო კონტროლის სისტემა და საქართველო დაამატა მესამე ქვეყნების ჩამონათვალს, საიდანაც ევროკავშირის ქვეყნებში შინაური ბინადარი ცხოველების (ძაღლი, კატა) საკვების შეტანა ნებადართულია;
- 2021 წელს კვლავ პრიორიტეტული იქნება შიდა ბაზარზე სურსათის უვნებლობის თანამედროვე სტანდარტების დამკვიდრება და აგროსასურსათო პროდუქტების საექსპორტო პოტენციალის ზრდა

ცხოველთა ჯანმრთელობის დაცვისა და ეპიყანაში კეთილსაიმიდო მდგომარეობის შენარჩუნების მიზნით განხორციელდა:

- 4 110 505 ვეტერინარული მანიპულაცია (ვაქცინაცია, რევაქცინაცია, სერომონიტორინგი), მათ შორის ახალი კორონავირუსის გამო გამოცხადებული კარანტინის ზონებში;
- 571 356 სული მსხვილფეხა და წვრილფეხა პირუტყვის იდენტიფიკაცია;
- 799 017 სული პირუტყვის დამუშავება გარეგანი პარაზიტების საწინააღმდეგოდ ვეტერინარული ზედამხედველობის პუნქტებში;
- 2021 წელს აქტიურად გაგრძელდება ცხოველთა დაავადებების მონიტორინგი და სახელმწიფო პროგრამის ფარგლებში დადგენილი დაავადებების საწინააღმდეგო ვაქცინაცია.

მავნებლებისგან სასოფლო-სამეურნეო კულტურების დაცვის და მოსავლის შენარჩუნების მიზნით:

- დასავლეთ საქართველოში, აზიურ ფაროსანასთან ბრძოლის ფარგლებში, 37 მუნიციპალიტეტში დამუშავდა 325 700

ჰა-მდე ფართობი (თერმული ნისლისა და ცივი შესხურების ტექნოლოგიებით); დამონტაჟდა 6000 მონიტორინგის სისტემა; 107 000 ფერომონი „მოიზიდე და გაანადგურე“ სადგური;

- აღმოსავლეთ და დასავლეთ საქართველოში მდელის ფარგანას, ამერიკული თეთრი პეპელას, იტალიური კალიისა და კოლოს საწინააღმდეგოდ დამუშავდა 102 790 ჰა ფართობი;
- პესტიციდებისა და აგროქიმიკატების ხარისხის კონტროლის ფარგლებში გამოვლინდა რეალიზაციის წესების 148 დარღვევა;
- 2021 წელს გაგრძელდება აზიური ფაროსანასა და სხვა მავნებლების საწინააღმდეგო ღონისძიებები და მონიტორინგი.

სურსათის ეროვნული სააგენტო, ძირითადი საეპიზოთასთან ერთად, აქტიურად არის ჩართული კორონავირუსის გავრცელების საწინააღმდეგო ღონისძიებებში:

- სააგენტოს რეკომენდაციებით და ზედამხედველობით, მასშტაბური სარეაბილიტაციო და დასუფთავების სამუშაოები ჩატარდა 90-მდე აგრარულ ბაზარში;
- სურსათის ეროვნული სააგენტოს 80-მდე სპეციალიზებული ტექნიკა ჩართული იყო „კოვიდ 19-ის“ პრევენციულ ღონისძიებებსა და სადებიზინფექციო სამუშაოებში საკარანტინო ზონებში, სასაზღვრო-გამშვებ პუნქტებსა და ქალაქებში;
- სააგენტოს წარმომადგენლები ჯანდაცვის სპეციალისტებთან ერთად აქტიურად მონაწილეობდნენ საზოგადოებრივი კვების ობიექტებისთვის რეკომენდაციების შემუშავების პროცესში;
- სააგენტოს სპეციალისტები შრომის უსაფრთხოების ინსპექციასთან ერთად ატარებენ მონიტორინგს და ბიზნეს-პერატორებისათვის გასცემენ რეკომენდაციებს როგორც ვირუსის პრევენციის, ასევე სურსათის უვნებლობის მიმართულებით;
- საგანგებო მდგომარეობის პირობებში ინფორმაცია მიეწოდება და გადამოწმდება 8703 ობიექტი (საზოგადოებრივი კვების ობიექტები, მარკეტები, და სხვ.);
- სააგენტოს ინსპექტორები სავაჭრო ობიექტებში მუდმივ რეჟიმში ახორციელებენ პირველადი მოხმარების სურსათის ფასების მონიტორინგს.

საქართველოს
მელიორაცია
GEORGIAN
AMELIORATION

**სამელიორაციო სისტემების
მოწესრიგება მნიშვნელოვნად ავითარებს
სოფლის მეურნეობის სექტორს**

გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს შპს „საქართველოს მელიორაცია“ წყალუზრუნველყოფილი და დრენირებული სასოფლო-სამეურნეო მიწების ფონდის გაზრდის მიზნით, სამელიორაციო ინფრასტრუქტურის მასშტაბურ სარეაბილიტაციო სამუშაოებს ატარებს .

2012 წლიდან, სამელიორაციო ინფრასტრუქტურის აღდგენა-რეაბილიტაციისთვის ბიუჯეტიდან მნიშვნელოვანი თანხები დაიხარჯა და შედეგად 201 ათასი ჰექტარი ფართობია მელიორირებული. ეს ნიშნავს იმას, რომ ფაქტობრივად, ახალი სიცოცხლე დაუბრუნდა მიწას. სამელიორაციო სამუშაოები ზამთრის პერიოდში ინტენსიურად მიმდინარეობს, რათა სარწყავ სეზონს ინფრასტრუქტურა მომზადებული დახვდეს. 2012 წლისთვის, საქართველოში გასარწყავიანებული ფართობი, დაახლოებით, 45 ათას ჰექტარამდე, ხოლო დრენირებული 14 ათასი ჰექტარი იყო, უკანასკნელ წლებში გატარებული ღონისძიებების შედეგად აღმოსავლეთ საქართველოში გასარწყავიანებული ფართობების რაოდენობა გასამმაგდა, რაც შეეხება დასავლეთ საქართველოს, დაახლოებით სამჯერ გაიზარდა დრენირებული ფართობების რიცხვიც.

სარეაბილიტაციო პროგრამით საქართველოს მელიორაციამ სამელიორაციო ინფრასტრუქტურის 36 სარეაბილიტაციო პროექტი განახორციელა. რეაბილიტაციის ფარგლებში გაინმინდა/მოწესრიგდა 97 კმ საირიგაციო და 76 კმ სადრენაჟე არხი, აშენდა 2 სათავე ნაგებობა, ხოლო ექსპლუატაციის პროგრამით გაინმინდა და მოწესრიგდა 1 995 კმ არხი და შეკეთდა 3 495 ერთეული სხვადასხვა ტიპის ჰიდროტექნიკური ნაგებობა.

2020 წელს სარწყავი წყალი მიეწოდა ისეთ სოფლებს, სადაც 2-3 ათეული წლის განმავლობაში სასოფლო-სამეურნეო სავარგულები არ მორწყულა.

სამელიორაციო მომსახურების 2020 წლის გადასახადისგან 34 600 აბონენტი გათავისუფლდა, დანაზოგმა 3 847 330 ლარი შეადგინა

საქართველოში ახალი კორონავირუსის (COVID-19) გავრცელებით გამოწვეული ეკონომიკური ზიანის შემსუბუქებისა და ეკონომიკის სტიმულირების მიზნით შემუშავებული სოფლის მეურნეობის ანტიკრიზისული გეგმა „ზრუნვა სოფელზე და ფერმერებზე“, მელიორაციის კუთხით მნიშვნელოვან შედეგებს ითვალისწინებს.

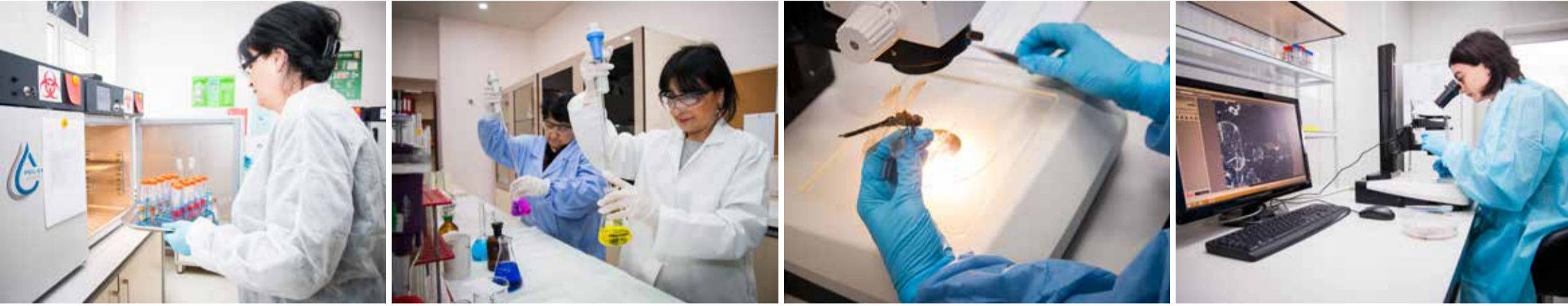
ფერმერები, რომლებიც ირიგაციისა და დრენაჟის მომსახურებას იღებენ, 2020 წლის სამელიორაციო მომსახურების გადასახადისგან თავისუფლდებიან 10 ჰექტარამდე მიწის ფართობზე. დღეის მდგომარეობით, დაწესებული სახელმწიფო შეღავათით ისარგებლა 34 600 აბონენტი. ბენეფიციართა დანაზოგმა 3 847 330 ლარი შეადგინა.

ასევე, სოფლის მეურნეობის ანტიკრიზისული გეგმის ფარგლებში, საქართველოს მელიორაციის მიმართ არსებული 8 მლნ ლარამდე ოდენობის დავალიანება, რომელიც 2020 წლამდე წარმოიქმნა, სრულად ჩამოეწერა 42 ათასამდე ფერმერს.

სოფლის მეურნეობის სახელმწიფო დაბოხაგოხია წახმოაფგენს საქაიხთვედოს გაიხემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს მმაიხთვედობის ქვეშ შემავად, საეიხთაშოიხისო დონისა და მნიშვნელოვანი ფუნქციების მქონე, საჯაიხო სამაიხთდის იუიიდიუდ პიხს

ლაბორატორიაში საქმიანობა მიმდინარეობს სამი ძირითადი მიმართულებით, ესენია:

- ცხოველთა დაავადებების დიაგნოსტიკა;
- სურსათის კვლევა;
- მცენარეთა მავნე ორგანიზმების დიაგნოსტიკა.

სსიპ სოფლის მეურნეობის სახელმწიფო ლაბორატორიის ქსელი მოიცავს თბილისის ცენტრალურ ლაბორატორიას, 2 ზონალურ-დიაგნოსტიკურ ლაბორატორიას (ქუთაისი, ახალციხე) და 10 რეგიონულ ლაბორატორიას (გორი, მარნეული, დუშეთი, გურჯაანი, ამბროლაური, ოზურგეთი, ზუგდიდი, ბათუმი, საჩხერე და მესტია).

არსებული ეპიდემიოლოგიური ვითარების მიუხედავად, ლაბორატორია მთელი ქვეყნის მასშტაბით უწყვეტად აგრძელებს მუშაობას. თანამშრომლები იცავენ კოვიდ პანდემიის პირობებში სახელმწიფოს მიერ დადგენილ ყველა რეგულაციასა და მოთხოვნას.

ლაბორატორიას გააჩნია საერთაშორისო ISO 17025 აკრედიტაცია და 9001:2015 ხარისხის მართვის სისტემა.

ის ყოველწლიურად წარმატებით გადის ეროვნულ აკრედიტაციას. 2020 წლის მონაცემებით ლაბორატორია აკმაყოფილებს საქართველოს სტანდარტის სსტ ისო/იეკ 17025:2017/2018-ის მოთხოვნებს.

ის ფაქტი, რომ ლაბორატორია და მის მიერ წარმოებული კვლევები არის საერთაშორისოდ აღიარებული - ქმნის სანდოობის განცდას, როგორც ქვეყანაში მყოფი მომხმარებლისთვის, ასევე საზღვრებს გარეთ პროდუქტის მაკონტროლებლებისთვის. საერთაშორისო აკრედიტაციის მინიჭებით სარწმუნო ხდება გამოცდების შედეგების უტყუარობა და სიზუსტე.

2020 წელს ლაბორატორიაში დაინერგა 62 ახალი, აკრედიტებული კვლევის მეთოდი.

ლაბორატორიაში კი შევიდა 306 680 ნიმუში და ჩატარდა 353 054 კვლევა.

სსიპ სოფლის მეურნეობის სახელმწიფო ლაბორატორიაში მნიშვნელოვანი ყურადღება ეთმობა, როგორც სამეცნიერო-კვლევით საქმიანობას, ასევე, ლაბორატორიის თანამშრომლების კვალიფიკაციის ამაღლების ხელშეწყობას და შესაბამისად უწყვეტად ხდება კადრების გადამზადება ახალ მეთოდოლოგიებში. ჩვენი სპეციალისტები სწავლებებს გადიან ონლაინ რეჟიმში აშშ-სა და ევროპის წამყვან საცნობარო ლაბორატორიებთან თანამშრომლობით.

სსიპ სოფლის მეურნეობის სახელმწიფო ლაბორატორია ჩართულია პროფესიული კომპეტენციის ტესტირების პროგრამაში.

2020 წელს ლაბორატორიის პერსონალმა, საერთაშორისო საკვალიფიკაციო ტესტირება წარმატებით გაიარა. ლაბორატორიის შედეგები კი შეფასდა, როგორც წარმატებული.

ყველა პროცედურა SLA-ს ქსელში ტარდება შესაბამისი ბიოსაფრთხოების სახელმძღვანელოს და სტანდარტული ოპერატიული პროცედურების (SOP) მიხედვით.

ლაბორატორია ცდილობს მაქსიმალურად დაეხმაროს სასწავლო საგანმანათლებლო დაწესებულებებს მომავალი სპეციალისტების აღზრდაში.

რისთვისაც პროფესიული სასწავლებლებიდან და უნივერსიტეტიდან მიმდინარეობს სტუდენტების ჩართვა სანარმოო პრაქტიკაში მათი დასაქმების მიზნით.

სსიპ სოფლის მეურნეობის სამეცნიერო-კვლევითი ცენტრი

სოფლის მეურნეობაში სამეცნიერო პოტენციალის გაძლიერება აქტიურად მიმდინარეობს

იშვიათი ადგილობრივი ვაზისა და ხეხილის ჯიშების მოძიების, ადგილის, შენარჩუნებისა და გენოფონდის კვლევის მიზნით, 2020 წელს კოლექციას 80-მდე ახალი ჯიშის შექმნა. დღეისთვის, მოძიებული და დაცულია: ვაზის 450-მდე ქართული, 350-ზე მეტი უცხოური და 400-ზე მეტი მრავალწლოვანი კულტურების ჯიშის. აგროსატყეო კულტურების საკოლექციო ნარგაობა შეივსო წითელ ნუსხაში შეტანილი ტყის მერქნიანი 3 ახალი სახეობით. დღეისთვის, სატყეო კულტურების კოლექციაში დაცულია 88, მათ შორის უნიკალური და გადაშენების პირას მყოფი სახეობები. სხვადასხვა აგროკლიმატურ ზონებში გაშენებული კოლექციებიდან მიღებული კვლევის შედეგები მნიშვნელოვნად დაეხმარება ფერმერებს კულტურებისა და კონკრეტული ჯიშების შერჩევისა და აგროტექნიკური ღონისძიებების სწორად განხორციელების საქმეში.

ინვიტრო გენბანკი შეივსო კარტოფილის, ვაზის, გოჯი ბერის, ბატატის სინტარის მცენარეებით. 2020 წელს ლაბორატორიულ პირობებში გამრავლებული და მიღებულია კარტოფილის 3 ადგილობრივი და 10 ინტროდუქციონული ჯიშის. მიმდინარეობს ქართული ვაზის 30 იშვიათი ჯიშის ინვიტრო გამრავლება, მიღებული მცენარეების ნიადაგში აკლიმატიზაცია და საბაზისო მცენარეების მიღება.

ცხოველთა გენეტიკური რესურსების შენარჩუნების კუთხით, 2020 წელს 65 ადგილობრივ ჯიშზე გაგრძელდა ჯიშური გაუმჯობესების სამუშაოები - კახური ღორი, ქართული ქათმის 5 და ფუტკრის მეგრულ პოპულაციები, ქართული მთის და მეგრული წითელი ძროხა, მეგრული თხა, თუშური და იმერული ცხვარი, ჩალისფერი ინდაური, ჯავახური ბატი. სელექციური სამუშაოების შედეგად მიღებული იქნა კობრის ახალი გაუმჯობესებული პოპულაციური ტიპი. განხორციელდა სანაშენე საქმიანობის წარმართვისა და შეფასების სისტემის ჩამოყალიბების სამუშაოები, რომელიც საფუძვლად დაედება კერძო სექტორში მეცხოველეობის მიმართულ სტიმულირების პროექტების გაფართოებას.

მიმდინარეობს საქართველოში საერთაშორისო სტანდარტების შესაბამისი, თესლისა და სარგავი მასალის სერტიფიცირების სისტემის დანერგვა და ამ მიმართულებით სანერგე მეურნეობების გაძლიერება. სისტემის ფართოდ დანერგვა უზრუნველყოფს სასოფლო-სამეურნეო კულტურათა ჯანსაღი, ხარისხიანი და ჯიშურად სუფთა სათესლე და სარგავი მასალით ბაზრის უზრუნველყოფას, კონკურენტუნარიანობის გაზრდას, იმპორტის ჩანაცვლებას და საექსპორტო შესაძლებლობის გაჩენას. სამეცნიერო-კვლევითი ცენტრის თესლის ხარისხის ლაბორატორიაში, რომელმაც წელს ISO/IEK 17025:2017/2018 სტანდარტთან შესაბამისობის აკრედიტაცია მოიპოვა, შესაძლებელი გახდა საერთაშორისო სტანდარტების შესაბამისი ტესტირების განხორციელება, რაც

მის მიერ გაცემულ შედეგებს საერთაშორისო დონეზე აღიარებულს ხდის.

სასოფლო-სამეურნეო მიწების ინვენტარიზაციის პროგრამის ფარგლებში, სამეცნიერო-კვლევითი ცენტრის ნიადაგის ნაყოფიერების სამსახური ერთობლივ სამუშაოებს NASA-სთან (აერონავტიკის და კოსმოსური სივრცის კვლევის ეროვნული სამმართველო, აშშ), ერთად ახორციელებს. სამუშაოების მიზანია ხელოვნური თანამგზავრიდან მიღებული გამოსახულებების ანალიზის საფუძველზე მიწის დეგრადაციის შესწავლა. დამუშავდა თემატური რუკები 200 000 ჰა-მდე ფართობისთვის (შიდა და ქვემო ქართლი, მცხეთა-თიანეთი).

ხორციელდება მევენახეობისა და ყურძნისეული პროდუქტების სამეცნიერო-კვლევითი სივრცის მოწყობა სამეცნიერო-კვლევითი ცენტრის ჯილაურას ბაზაზე, სადაც ლაბორატორიულ, საკონფერენციო, საოფისე, სადეგუსტაციო სივრცეებთან ერთად, ვაზის და ღვინის სამუზეუმო კუთხე, მარანი და ენოთეკა მოწყობა. დასრულდა ანასელში II დონის ბიოლოგიური ლაბორატორიის მოწყობა, რომელსაც მრავალფუნქციური დატვირთვა ექნება - დავადებების და მავნებლების გამოვლენა, აზიური ფაროსანას და სხვა დომინანტურ მავნებლებთან ბრძოლის ბიოლოგიური, ეკოლოგიურად უსაფრთხო საშუალებების ძიება და ბრძოლის ღონისძიებებში ჩართვა.

გაეროს სურსათისა და სოფლის მეურნეობის ორგანიზაციის (FAO) პროექტის „ევროკავშირის ინოვაციური პროექტი საქართველოში კერძო სექტორის კონკურენტუნარიანობისთვის“ დახმარებით, ჯილაურას საკოლექციო ბაზაზე მთავრდება ეკრანული სათბურების ე.წ. „სკრინჰაუსები“-ს მოწყობა, საიდანაც სანერგე მეურნეობები სადედე მასალით მომარაგდება.

ფერმერების ცოდნის დონის ამაღლების კუთხით, 2020 წელს გადამზადდა 1500-მდე ფერმერი. სულ ჩატარდა 45, მათ შორის 18 ონლაინ ტრენინგი, განუულ იქნა 800-ზე მეტი სატელეფონო კონსულტაცია და რეკომენდაცია. ფერმერთა ცნობიერების ამაღლების მიზნით, გამოცემულია სხვადასხვა თემატური ბროშრა, წიგნი და მონოგრაფია.

გარემოს ეროვნული სააგენტო ახორციელებს ატმოსფერული ჰაერის, წყლისა და ნიადაგის კვლევებს, ჰიდრომეტეოროლოგიური და გეოლოგიური მოვლენების მონიტორინგს, ამინდსა და კლიმატური პირობებზე დაკვირვებას, ასევე შავი ზღვის ბიომხავადეფიციენტების კვლევას

2020 წლის განმავლობაში, სააგენტოს მიერ აქტიურად მიმდინარეობდა ატმოსფერული ჰაერის მასშტაბური კვლევები. დასრულდა პროექტი „ჰაერის ხარისხის მართვის შესაძლებლობების გაუმჯობესება“, რომელიც გაეროს განვითარების პროგრამის “მმართველობის რეფორმის ფონდის” (UNDP-GRF) პროექტის ფარგლებში შვედეთის მთავრობის მხარდაჭერით ხორციელდებოდა.

პროექტის ფარგლებში შემუშავდა ჰაერის ხარისხის მონიტორინგის ქსელის განვითარების გზამკვლევი, მათ შორის სადგურების რაოდენობისა და განთავსების ადგილების იდენტიფიცირებითა და ქსელის განვითარების, ოპერირებისა და ტექნიკური მომსახურებისათვის საჭირო რესურსების შეფასებით.

მონიტორინგის სადგურების გამართული და უწყვეტი მუშაობის უზრუნველსაყოფად შეიქმნა მათი მომსახურების ტექნიკური ინსტრუქციები და გადამზადდა გარემოს ეროვნული სააგენტოს თანამშრომლები.

საერთაშორისო პარტნიორებისა და სახელმწიფოს ფინანსური მხარდაჭერით, საქართველოს მასშტაბით დაგეგმილია ახალი სადგურების, მათ შორის ჰაერში მყარი ნაწილაკებისა და მძიმე მეტალების კონცენტრაციის დასადგენად საერთაშორისო სტანდარტების შესაბამისი ხელსაწყოების და 3 მობილური სადგურის ეტაპობრივად ამოქმედება. შემუშავებული დოკუმენტის თანახმად დაგეგმილია 24 საათიანი მონიტორინგის განხორციელება 27 ლოკაციაზე.

აღნიშნული სადგურები გარემოს ეროვნულ სააგენტოს შესაძლებლობას მისცემს მიიღოს სრულყოფილი მონაცემები ატმოსფერული ჰაერის ხარისხის მდგომარეობის შესახებ.

მიმდინარე წელს ქ. ქუთაისში ექსპლოატაციაში ჩაეშვა მეტეოროლოგიური რადარი, რომელიც ქუთაისიდან დაახლოებით 250 კმ-ის რადიუსში, ოპერატიულ რეჟიმში გადმოსცემს მონაცემებს ღრუბელთა ტიპების, მათი ინტენსივობის, გადაადგილების, მიმართულების, სიჩქარის და სხვა ფიზიკური პარამეტრების შესახებ. აღნიშნული რადარი შესაძლებლობას იძლევა დასავლეთ საქართველოს თითქმის მთელ ტერიტორიაზე დადგინდეს მოსალოდნელი ნალექების რაოდენობა და ინტენსივობა, რაც უზრუნველყოფს მათგან გამომწვეული წყალმოვარდნების და ღვარცოფების შესახებ ინფორმაციის შესაბამისი უწყებებისთვის დროულად მიწოდებას.

2020 წელს სააგენტოს სპეციალისტების მიერ მომზადდა და გამოქვეყნდა საინფორმაციო ბიულეტენები გარემოს დაბინძურების, გეოლოგიური პროცესების, მინისქვეშა მტკნარი სასმელი წყლების რაოდენობრივი და ხარისხობრივი მახასიათებლების შესახებ.

2020 წელი მნიშვნელოვანი იყო შავი ზღვის კვლევების კუთხით. პირველად ევროკავშირისა და გაეროს სურსათისა და სოფლის მეურნეობის ორგანიზაციის (FAO) ხმელთაშუა ზღვის თევზჭერის გენერალური კომისიის (GFCM) მხარდაჭერით, შავ ზღვაში 2020-2021 წლის თევზის მოსაპოვებელი რესურსის კვოტების რაოდენობა დაადგინეს, მათ შორის ქაფშიის, რომელიც 109 000 ტონას შეადგენს.

განხორციელებულმა კვლევებმა, გარემოს ეროვნულ სააგენტოს პირველად მისცა საშუალება მარაგი ევროკავშირის სტანდარტების და ხმელთაშუა ზღვის კომისიის მოთხოვნების შესაბამისად განესაზღვრა.

ასევე, გაეროს სურსათისა და სოფლის მეურნეობის ორგანიზაციის (FAO/GFCM) მხარდაჭერით გარემოს ეროვნულმა სააგენტომ საქართველოს საზღვაო სივრცეში განახორციელა არანაკლებ მნიშვნელოვანი, შავი ზღვის რაპანას (Rapana venosa) მასშტაბურ კვლევები.

რეგიონის ზღვისპირა ქვეყნებს აღნიშნული პროდუქტის ექსპორტს დიდი პოტენციალი აქვს. როგორც მოთხოვნადი პროდუქტი, მის რეალიზაცია მსოფლიო მასშტაბით ხორციელდება. აღნიშნული კვლევა მნიშვნელოვანი წინგადადგმული ნაბიჯი იქნება რეგიონში რესურსის რაციონალური მენეჯმენტისთვის, რომლის საფუძველზე დადგინდება ინფორმაცია შავი ზღვის რაპანას პოპულაციის, მათი გავრცელების, რიცხოვნობის, ზომისა და ასაკობრივი სტრუქტურის შესახებ.

მნიშვნელოვანია აღინიშნოს, რომ ზღვის პროდუქტების მარაგის შეფასების სრულყოფილად წარმოება ხელს შეუწყობს ქვეყანაში დარგის მდგრად განვითარებას, ეკონომიკის ზრდას და ადგილობრივი მოსახლეობის დასაქმებას.

2020 წელს თანამედროვე ტექნოლოგიებისა და მეთოდების საშუალებით განხორციელდა სოჭის გირჩის მარაგების კვლევები, რომლის საფუძველზეც 2022 წლიდან, სახელმწიფოსათვის მაქსიმალურად მისაღები პირობებით დაგეგმილია ახალი, გრძელვადიანი (10 წლით) ლიცენზიების გაცემა. აღნიშნული კვლევების საფუძველზე განისაზღვრება რაჭა-ლეჩხუმსა და სამცხე-ჯავახეთში სოჭის გირჩის მარაგების ზუსტი მონაცემები, არა მხოლოდ სატყეო კვარტლების და უბნების, არამედ ლიტერების ფონზე.

2020 წლის განმავლობაში „კლიმატის მწვანე ფონდის“ (GCF), შვეიცარიის განვითარებისა და თანამშრომლობის სააგენტოს (SDC) და საქართველოში გაეროს განვითარების პროგრამის (UNDP Georgia) მხარდაჭერით აქტიურად მიმდინარეობდა სავსე სამუშაოები, რომელიც სხვა აქტივობებთან ერთად ითვალისწინებს საქართველოს ტერიტორიაზე სტიქიური გეოლოგიური და ჰიდრომეტეოროლოგიური საფრთხეების შეფასებას, საფრთხეების და რისკების ზონირების რუკების შედგენას და ადრეული გაფრთხილების სისტემის სრულყოფას.

საქართველოს დაცული ტერიტორიების სააგენტო

სსიპ დაცული ტერიტორიების სააგენტოს საქმიანობის სფეროს წახმარაგენს სახელმწიფო ნაკრძალების, ეროვნული პარკების, ბუნების ძეგლების, აღკვეთილების, დაცული დანდშაფტების, ბიოსფერული ჰეზეგვატების, მსოფლიო მემკვიდრეობის უბნების და საერთაშორისო მნიშვნელობის მქონე ჭაჩბტენიანი ტერიტორიების სისტემის მართვა

2020 წლის მდგომარეობით, დაცული ტერიტორიების საერთო ფართობი შეადგენს 793 351 ჰა-ს, რაც ქვეყნის ტერიტორიის 11.38%-ია. საქართველოში (IUCN-ის კრიტერიუმების მიხედვით) 5 სხვადასხვა კატეგორიის 93 დაცული ტერიტორიაა, კერძოდ: 14 სახელმწიფო ნაკრძალი, 13 ეროვნული პარკი, 40 ბუნების ძეგლი, 23 აღკვეთილი და 3 დაცული ლანდშაფტი.

2020 წლის მნიშვნელოვანი პროექტები:

დაცული ტერიტორიების ქსელის გაფართოება

2020 წელს დაცული ტერიტორიების ფართობი რეკორდულად 122 374 ჰა-ით გაიზარდა და დღეისათვის შეადგენს 793 351 ჰა-ს, რაც ქვეყნის ტერიტორიის 11.38%-ია. 2020 წელს, შეიქმნა 3 ახალი დაცული ტერიტორია და გაფართოვდა ერთი.

- ერუშეთის ეროვნული პარკი - 11 385 ჰა;
- არაგვის დაცული ლანდშაფტი - 99 802 ჰა;
- თრუსოს დაცული ლანდშაფტი - 7 007 ჰა.

2020 წელს, სულ შეიქმნა 118 194 ჰა ახალი დაცული ტერიტორია, გაფართოვდა ბორჯომის ეროვნული პარკი, აბასთუმნის მხარეს - 4 180 ჰა- ით.

დაცული ტერიტორიების მართვა და ბიომრავალფეროვნება

2020 წელს, პანდემიის მიუხედავად, გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს დაცული ტერიტორიების სააგენტო, თავისი მიზნებიდან გამომდინარე, განაგრძობს საჯარო შეხვედრებსა და განხილვებს, რომ-

ლის შედეგად მომზადდა ახალი მენეჯმენტის გეგმები, ტყის მართვის გეგმები, ნარჩენების მართვის გეგმები. ჩატარდა ლექცია-სემინარები, სამეცნიერო კვლევები, ტყის მოვლა/ აღდგენის, კონსერვაციული პროექტები და მავნებელ დაავადებათა მონიტორინგი/ბრძოლის ღონისძიებები. სააგენტოს რეინტერები მუდმივად ახორციელებენ პატრულირებას/ბიომრავალფეროვნების მონიტორინგს და დაინერგა ახალი SMART ტექნოლოგიები

11 დაცულ ტერიტორიაზე გრძელდება მიმდებარედ მცხოვრები მოსახლეობის საშუაშე მერქნით უზრუნველყოფა.

წარმატებით მიმდინარეობს ჯეირნების პოპულაციის აღდგენის პროექტი ვაშლოვანის დაცულ ტერიტორიებზე - მათი რაოდენობა მუდმივად იზრდება და ამ ეტაპზე 150 ინდივიდს შეადგენს.

ლაგოდეხის დაცულ ტერიტორიებზე წარმატებით მიმდინარეობს აღმოსავლეთკავკასიური ჯიხვის ტელემეტრიული მონიტორინგი.

აჭამეთის აღკვეთილში - 2016 წლიდან დღემდე, წარმატებით მიმდინარეობს „წითელი ნუსხის“ სახეობის იმერული მუხის აღდგენის პროექტი, დაახლოებით 56 ჰა-ზე;

ეკოტურიზმი დაცულ ტერიტორიებზე

2020 წელს, საქართველოს დაცულ ტერიტორიებზე 30-მდე ეკოტურისტული პროექტი განხორციელდა და საერთო ჯამში 7 000 000-მდე ლარის ინვესტიციას შეადგენს.

ახალი კორონავირუსის Covid 19-ის პანდემიის მიუხედავად, შეუჩერებლად მიმდინარეობს საქართველოს დაცულ ტერიტორიებზე რეკორდული მოცულობის საინვესტიციო პროექტების განხორციელება, რომელთა ღირებულება 89 მილიონ ლარზე მეტია. მათ შორის, წალკის (ყოფილი დაშბაშის) კანიონზე, რომელიც საქართველოში პირველი კერძო საერთაშორისო ინვესტიციაა.

ახალი კორონავირუსის კოვიდ 19 პანდემიის გამო მსოფლიოსა და საქართველოში, მათ შორის დაცულ ტერიტორიებზე

ვიზიტორთა რაოდენობა შემცირებულია 80%-ით. საქართველოს დაცულ ტერიტორიებს წელს 230 037 ვიზიტორი ესტუმრა.

საერთაშორისო ურთიერთობები

დაცული ტერიტორიების სააგენტოს საგრანტო პროექტების პორტფელის ღირებულება უპრეცედენტოდ მაღალია და მიმდინარე პერიოდში 54 მილიონ ლარს აღწევს, საიდანაც 2020 წლისთვის გათვალისწინებული იყო დაახლოებით 14 მილიონი. ამ პროექტებში,

განსაკუთრებით მნიშვნელოვანია გერმანიის განვითარების ბანკის (KfW), კავკასიის ბუნების ფონდის (CNF), გაეროს განვითარების პროგრამის (UNDP), გლობალური გარემოსდაცვითი ფონდის (GEF), შვედეთის მთავრობის, ევროკავშირის (EU), აშშ-ს საერთაშორისო განვითარების სააგენტოს (USAID), მუნიციპალური განვითარების ფონდის (MDF), მსოფლიო ბანკის, ბუნების დაცვის მსოფლიო ფონდის (WWF) მხარდაჭერა.

2020 წელს განხორციელებული პროექტებიდან განსაკუთრებით მნიშვნელოვანია ახალი კორონავირუსის Covid 19- ის გამო არსებული გამოწვევების დასაძლევად მიღებული 4 200 000 ლარის გრანტი.

დონორების მხარდაჭერით, აშენდა, რეაბილიტაცია ჩატარდა და დასრულების ეტაპზეა 200 კმ-მდე საფეხმავლო ეკოტურისტული ბილიკები. კოლხეთის ეროვნულ პარკში ეკოტურისტული ატრაქცია „თოკების პარკი მოენყო. ფშავ-ხევსურეთის ეროვნულ პარკში, შატილში, მიმდინარეობს 4 მილიონ ლარამდე ღირებულების საერთაშორისო სტანდარტის ვიზიტორთა ცენტრის მოწყობა.

2020 წლის ეკოტურისტული ინფრასტრუქტურა:

- სათაფლიას მღვიმეში უახლესი სტანდარტების შესაბამისი, თანამედროვე სისტემა დაყენდა, ასევე, მიმდებარე ბილიკებზე მოენყო მხატვრული განათების სისტემა.
- 7 დაცულ ტერიტორიაზე განხორციელდა ინფრასტრუქტურული, მათ შორის ვიზიტორთა ცენტრების სარემონტო/სარეაბილიტაციო სამუშაოები:
- 4 დაცულ ტერიტორიაზე მოხდა სარეინჯერო კოტეჯების კეთილმოწყობა
- უსაფრთხოების დაცვის პრინციპების შესაბამისად, სათაფლიას ალკვეთილში გაინმინდა და განახლდა კლდოვანი ბილიკი, მოენყო ქვათაცვენის საწინააღმდეგო დამცავი ბადეები. ნავენახევის მღვიმეში კი დამონტაჟდა ახალი საწინააღმდეგო ბადეები, გასწორდა კიბეები ბეტონის საფარით, განხორციელდა მღვიმეში არსებული მოაჯირების გამაგრებითი და საფეხმავლო ბილიკების სარეაბილიტაციო სამუშაოები.
- დაცული ტერიტორიების სააგენტოს მიერ, სხვადასხვა ადმინისტრაციებისთვის მომზადდა სხვადასხვა თემატიკის 2 337 დაფა და 993 სტიკერი.

ეროვნული სატყეო
სააგენტო

ეროვნული სატყეო სააგენტო ქვეყანაში ტყის მართვის ძიებითი ორგანოა. სააგენტოს ძიებითი ფუნქციას ტყის მდგრადი მართვა, ტყის მოვლა-აღდგენა და ტყის ფონდის გეხიგოხიაზე ბიოდოგოჟი მხავადფეხოვნების კომპონენტების მდგრადი გამოყენება წახმოადგენს.

სააგენტოს მართვის ქვეშ ქვეყნის ტყის ფონდის დაახლოებით 2 მლნ ჰექტარია. სააგენტო რეგიონული სატყეო სამსახურების მეშვეობით, ქვეყნის 9 რეგიონში ოპერირებს. (აჭარის გარდა)

ეროვნული სატყეო სააგენტოს პრიორიტეტული მიმართულებებია ტყეების სანიტარული მდგომარეობის გაუმჯობესება, ტყის ინვენტარიზაცია და მართვის გეგმების მომზადება. ასევე, მრავალმიზნობრივი ტყითსარგებლობა და ლეგალურ მერქანზე ხელმისაწვდომობის ზრდა, რაც, როგორც მოსახლეობის სათბობი შეშით მომარაგების ახალი მექანიზმის დანერგვას, ისე კერძო სექტორის ხელშეწყობასაც გულისხმობს და ტყის მდგრად მართვასთან ერთად, სოფლად დამატებითი სამუშაო ადგილების შექმნას და დამატებითი შემოსავლების მიღების შესაძლებლობებს ზრდის.

ეროვნული სატყეო სააგენტოს 2020 წლის მთავარ პრიორიტეტულ მიმართულებას წარმოადგენდა:

სატყეო ინფრასტრუქტურის განვითარება

ტყის ახალი კოდექსი, რომელიც საქართველოს პარლამენტმა 2020 წელს დაამტკიცა, სატყეო სექტორის რეფორმის მნიშვნელოვან ნაწილს წარმოადგენს, რომლის მთავარი მიზანია მრავალმიზნობრივი ტყითსარგებლობის დამკვიდრება, ტყის ეკოსისტემების შენარჩუნება და დაცვა, სოციალური და ეკონომიკური სარგებლის გონივრული გამოყენება. ე.წ „საქმიანი ეზოს“ მოწყობა, კოდექსით გათვალისწინებულ სხვა სიახლეებთან ერთად, წარმოადგენს ტყის მდგრადი მართვის დანერგვის ერთ-ერთ მთავარ ინსტრუმენტს.

ტყის ახალი კოდექსის ეფექტიანი აღსრულების ხელშეწყობის, მოსახლეობისა და კერძო სექტორის მერქნულ რესურსზე ხელმისაწვდომობის გამარტივებისა და სატყეო მეურნეობის განვითარების მიზნით, სამინისტროს ინიციატივით ქვეყნის

მასშტაბით, თითქმის ყველა რეგიონში (იმერეთი; გურია, სამცხე-ჯავახეთი; მცხეთა-მთიანეთი; კახეთი, შიდა ქართლი) მოწყობა 26 „საქმიანი ეზო“, რაც უზრუნველყოფს ტყესთან დაკავშირებული ყველა ინფორმაციისა და მომსახურების მიწოდების გამარტივებას. როგორც ცნობილია, ეროვნული სატყეო სააგენტო ხე-ტყის დამზადების პრაქტიკას ცვლის. სოციალური ჭრები ეტაპობრივად გაუქმდება, სააგენტო ორგანიზებულად განახორცილებს ხე-ტყის დამზადებას, დახარისხებასა და დასაწყობებას ე.წ. „საქმიანი ეზოებში“. აღნიშნული ცვლილება გაუადვილებს მოსახლეობას და კერძო სექტორს ხე-ტყის შექმნას და ტრანსპორტირებას მათთვის სასურველ პერიოდში.

ეროვნული სატყეო სააგენტოს მმართველობითი სისტემის გაძლიერება;

ტყის მდგრადი მართვის სისტემის განვითარებისა და ტყის კოდექსის ეფექტიანი აღსრულებისთვის აუცილებლობას წარმოადგენს ძლიერი ტყის მართვის ორგანო და გამართული ინსტიტუციური სისტემა. შესაბამისად, 2020 წელს მომზადდა ეროვნული სატყეო სააგენტოს განვითარების სტრატეგია და სამოქმედო გეგმა 2021-2026 წლებისთვის; ფინანსური მონიტორინგის სრუყოფილად დანერგვის მიზნით, გაფორმდა პირველი ხელშეკრულება სააგენტოსა და სამინისტროს შორის საბიუჯეტო პროგრამის ფარგლებში მომსახურების განვითარების შესახებ (SLA); ეროვნულ სატყეო სააგენტოს და სიდას/ გლობალური შეთანხმების საქართველოს ქსელს შორის, მემორანდუმს მოეწერა ხელი გარემოსდაცვითი, სოციალური და მმართველობითი (ESG) პრინციპების დანერგვისთვის. შიდა პოლიტიკის დოკუმენტის მომზადებით სატყეო სააგენტო იქნება საქართველოში პირველი საჯარო უწყება მსგავსი მმართველობითი ინსტრუმენტების დანერგვის მიმართულებით.

ტყის მართვის დონის ინვენტარიზაცია

ტყის ინვენტარიზაცია ტყის მდგრადი მართვის წინაპირობაა, რომლის მეშვეობით ტყეების რაოდენობრივი და ხარისხობრივი მაჩვენებლების შეფასება და ყველა სახის საბუნებისმეტყველო ღონისძიების დაგეგმვა ხდება. მას ათწლიანი სარევიზიო პერიოდი აქვს. პროცესის აღდგენა ეროვნულმა საბუნებისმეტყველო სააგენტომ 2013 წლიდან შეძლო. დღეისთვის ტყეების რაოდენობრივი და ხარისხობრივი მაჩვენებლების შესახებ ინფორმაცია განახლებულია სააგენტოს მართვას დაქვემდებარებული 232 316 ჰა ფართობისთვის და მომზადებულია ტყის მართვის ათწლიანი გეგმები.

2020 წელს ტყის ინვენტარიზაცია და 10 წლიანი მართვის გეგმების მომზადება განხორციელდა 150 000 ჰა-ზე მეტ ფართობზე, რაც წინა წლების წლიურ მაჩვენებელს თითქმის 2-ჯერ აღემატება. აღსანიშნავია, რომ ახმეტისა და დედოფლისწყარო-სიღნაღის საბუნებისმეტყველო უბნის ტყის ინვენტარიზაცია ახალგაზრდა მეტყევე სპეციალისტების მიერ განხორციელდა, რომლებიც 2019-2020 წლებში ეროვნული საბუნებისმეტყველო სააგენტოს მიერ მომზადებული სასწავლო პროგრამის გავლის შემდეგ, დასაქმდნენ სავსელ სამუშაოებზე. სააგენტოს მიერ 2019 წელს ინიცირებულმა ამ პროცესმა ახალგაზრდებში მეტყევის პროფესიისადმი ინტერესის ზრდას შეუწყო ხელი და სასწავლო პროგრამის ფარგლებში 2020 წელს 21 ახალი მეტყევე-ტექსატორი გადამზადდა, რაც წინა წლის მსურველთა რაოდენობას აღემატება.

წაბლნარი კორომების აღდგენა-გაჯანსაღების პროგრამა

გასული საუკუნიდან საქართველოში, წაბლის დაავადების გამოჩენის შემდეგ, პირველად განხორციელდა სრულყოფილი და თანმიმდევრული სამეცნიერო და საბუნებისმეტყველო ღონისძიებები დაავადების წინააღმდეგ ბიოლოგიური მეთოდების გამოყენებასთან დაკავშირებით.

აღსანიშნავია, რომ 2016 წლის ნოემბერში საქართველოს მთავრობამ გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის სამინისტროს სახით, ხელი მოაწერა შეთანხმებას „ბაქო-თბილისი-ჯეიჰანის მილსადენის კომპანიასა“ და „სამხრეთ კავკასიის მილსადენის კომპანიასთან“, რომლის ფარგლებშიც, გამოიყო დაფინანსება იმერეთის რეგიონის დაავადებული წაბლნარი ტყის ეკოსისტემებს აღდგენის პროგრამის განსახორციელებლად. შესაბამისად, ეროვნულმა საბუნებისმეტყველო სააგენტომ დაიქირავა

საერთაშორისო ექსპერტი დოქტორი ირინა მაციაკი, რათა საქართველოში პირველად დაწყებულიყო წაბლნარების აღდგენის ღონისძიებები სოკოვანი დაავადების ბიოლოგიური კონტროლის გზით.

ყოველივე ზემოაღნიშნულის განხორციელების შემდეგ, სააგენტოს მიერ 2020 წელს, დაავადების აღმოჩენის შემდეგ, პირველად განხორციელდა ჰიპოვირულენტური შტამების შეტანა ზესტაფონის საბუნებისმეტყველო უბნის ბოსლევის საბუნებისმეტყველო უბანში, სპეციალურად შერჩეულ ტერიტორიაზე (43 ჰა), სადაც სანიტარული ჭრის განხორციელების შემდეგ სპეციალურად გამოიყო საექსპერიმენტო უბნები. შტამების შეტანა 200-მდე დაავადებულ წაბლის ხეზე მოხდა. მომდევნო წლების მანძილზე კი განხორციელდება აღწერილი სამუშაოები, დეტალური დაკვირვება და მონიტორინგი.

ბიოლოგიური ბრძოლის მეთოდი ხელს შეუწყობს დაავადებული წაბლნარი კორომების გაჯანსაღებას, რაც წლების განმავლობაში პრობლემად რჩებოდა როგორც საქართველოში, ასევე მსოფლიო მასშტაბით.

2021 წელს ეროვნული საბუნებისმეტყველო სააგენტოს პრიორიტეტული მიმართულებებად რჩება

ეკოლოგიური:

- ტყეების აღდგენა
- ტყის სანიტარული მდგომარეობის გაუმჯობესება
- ტყის ინვენტარიზაცია და მართვის გეგმების მომზადება

ეკონომიკური:

- ორგანიზებული ტყითსარგებლობა და ლეგალურ მერქანზე ხელმისაწვდომობის გაზრდა.
- მრავალმიზნობრივი ტყითსარგებლობა - რეკრიაცია, ტურიზმი, არამერქნული რესურსები.

ხე-ტყის დამზადების სამუშაოები განხორციელდება სააგენტოს მიერ ან მისი ზედამხედველობით, გრძელვადიანი ტყითსარგებლობა (იჭარა), ბიომასის (ბრიკეტი) წარმოების ხელწყობა, რისთვისაც გამოიყენება ტყეში შეშად გამოუსადეგარი ნარჩენი (წვრილი, ტოტი, ნაფოტი), რაც ხელს შეუწყობს ტყეზე ზეწოლის შემცირებას.

სოციალური:

- საბუნებისმეტყველო განათლების ხელშეწყობა
- რეგიონში სამუშაო ადგილების შექმნა
- სათბობი შეშით მომარაგების ახალი მექანიზმები (საქმიანი ეზო ყველა მუნიციპალიტეტში)

განახლებული პროფესიული სწავლება და უმაღლესი სწავლების სტანდარტები, სტაჟირებისა და პრაქტიკის სისტემა. საბუნებისმეტყველო საბუნებისმეტყველო ღონისძიებებზე დასაქმებულია 100 % ადგილობრივი მოსახელობა.

გარემოსდაცვითი ინფორმაციისა და განათლების ცენტრის საქმიანობის ძირითად მიზნებს წახმოდგენს საზოგადოების გარემოსდაცვითი და აგაჩუღი განათლების ხელშეწყობა და ცნობიერების ამაღლება, გადაწყვეტილების მიღების პროცესში საზოგადოების ჩართულობა, გარემოსდაცვით და აგაჩუღი ინფორმაციაზე ხელმისაწვდომობის უზრუნველყოფა და სამინისტროს ექთიანი ინფორმაციული ტექნოლოგიური პოლიტიკის დანეხგვა.

აღნიშნული მიზნების მიღწევისთვის ცენტრის სამი ძირითადი სტრუქტურული ერთეული - განათლების პროექტების, გარემოსდაცვითი ინფორმაციისა და ინფორმაციული ტექნოლოგიების სამსახურები მნიშვნელოვან აქტივობებს ახორციელებენ.

„გარემოსდაცვითი და აგრარული განათლება სკოლაში“ - ახალი პროგრამა ზოგადსაგანმანათლებლო სივრცეში

ზოგასაგანმანათლებლო სივრცეში გარემოსდაცვითი და აგრარული განათლების ხელშეწყობის მიზნით, ცენტრმა შეიმუშავა დამხმარე სახელმძღვანელო „გარემოსდაცვითი და აგრარული განათლება სკოლაში“. სახელმძღვანელო განკუთვნილია დაწყებითი საფეხურის პედაგოგებისთვის და აერთიანებს 8 გარემოსდაცვით და აგრარულ თემას: განვითარების კონცეფცია; ბიომრავალფეროვნების დაცვა; წყლის რესურსების დაცვა და მდგრადი მართვა; ჰაერის დაცვა და ბინძურებისგან; კლიმატის ცვლილება და ბუნებრივი საფრთხეების შემცირება; ნარჩენების მართვა; მიწის მართვა და გაუდაბნობის წინააღმდეგ ბრძოლა;

სოფლის მეურნეობა. სურსათის უვნებლობა და ხარისხი.

ეკოლიდერთა სკოლა

გარემოსდაცვითი ინფორმაციისა და განათლების ცენტრმა საზოგადოებას 2020 წელს ეკოლიდერთა სკოლის განახლებული პროგრამა შესთავაზა. სკოლაში მონაწილეობის სურვილი მთელი საქართველოს მასშტაბით 375-მა მოსწავლემ გამოთქვა. აპლიკაციებისა და გასაუბრების საფუძველზე შეირჩა 35 მონაწილე. ეკოლიდერთა სკოლაში მონაწილეები შეირჩა კონკურსის საფუძველზე, რომლებმაც 3 თვის განმავლობაში სხვადასხვა გარემოსდაცვით თემაზე covid-19 პანდემიის გამო დისტანციური შეხვედრები და ონლაინ სემინარები გაიარეს.

სულ პროექტის ფარგლებში 13 ვებინარი ჩატარდა. ლექციები მოიცავდა ისეთ თემებს, როგორცაა ადამიანის გარემოსდაცვითი უფლებები, ნარჩენების მართვის პოლიტიკა, მდგრადი განვითარების მიზნები, გარემოსდაცვითი პოლიტიკა, კლიმატის ცვლილება, ატმოსფერული ჰაერი, ნიადაგის დეგრადაცია და გაუდაბნობასთან ბრძოლა, ბიომრავალფეროვნების დაცვის მექანიზმები, საზოგადოებასთან ურთიერთობა და გარემოსდაცვითი ცნობიერების ასამაღლებელი კამპანიების დაგეგმვა, მიმდინარე კონსერვაციული პროექტების განხილვა, ფოტოგრაფია და გარემოსდაცვა.

გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების მიღების პროცესში საზოგადოების ჩართულობის ხელშეწყობა

გარემოსდაცვითი ინფორმაციისა და განათლების ცენტრის საქმიანობის სფეროდან გამომდინარე, მისი ერთ-ერთი ძირითადი ფუნქციაა საზოგადოების ეფექტიანი ჩართვა გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების მიღების პროცესში.

აღნიშნული მიზნის მისაღწევად, 2020 წელს ცენტრის ორგანიზებით გაიმართა საქართველოს კანონპროექტის „გარემოსდაცვითი პასუხისმგებლობის შესახებ“ და „2020-2022 წლების ქ. რუსთავის ატმოსფერული ჰაერის ხარისხის გაუმჯობესების სამოქმედო გეგმის“ ონლაინ საჯარო განხილვები.

ქვეყანაში არსებული ეპიდემიოლოგიური მდგომარეობის გათვალისწინებით, ცენტრი უზრუნველყოფს სამინისტროს მიერ გამოქვეყნებული სკრინინგის, სკოპინგისა და გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების მიღების თაობაზე განცხადებების გავრცელებას ელ.ფოსტის საშუალებით 6000-ზე მეტ ინფორმაციის მიმღებთა მსურველთათვის. ასევე, ოფიციალური ვებ-გვერდისა და Facebook გვერდის საშუალებით.

ფერმერთა შესაძლებლობების გაზრდა

ფერმერთა შესაძლებლობების გაძლიერების მიზნით:

- ცენტრმა სოფლის განვითარების სააგენტოსთან (RDA) ერთად ჩატარა ტრენინგები „ხორბლის მაღალი, ხარისხიანი და მყარი მოსავლის თანამედროვე ტექნოლოგიები“. ტრენინგები გაიმართა კახეთის მხარის ფერმერებისთვის. გადამზადდა 123 მეხორბლე ფერმერი.
- „ეკო-გრანტების პროგრამის“ ფარგლებში გაიმართა ტრენინგები თხილის კულტურის მოვლა-მოყვანის ტექნოლოგიების შესახებ. ტრენინგები გაიმართა გურიის 3, იმერეთის 3, ხოლო სამეგრელო-ზემო სვანეთის 7 მუნიციპალიტეტში. სულ გადამზადდა 286 ფერმერი.
- „ეკოგრანტების პროგრამის“ ფარგლებში ჩატარდა ტრენინგები ადგილობრივი მეფუტკრეებისთვის თაფლის წარმოების და ფუტკრის ოჯახის მოვლის შესახებ. ტრენინგები გაიმართა იმერეთის რვა მუნიციპალიტეტში (ზესტაფონი, წყალტუბო, ქიათურა, საჩხერე, თერჯოლა, ტყიბული, ბაღდათი, ხარაგაული). სულ გადამზადდა 160-მდე ფერმერი.

გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს ველური ბუნების ეროვნული სააგენტო მუშაობს საქართველოს ფლორისა და ფაუნის, ენდემური და იშვიათი სახეობების აღდგენაზე, ადგილობრივ სახეობათა და მათი ჰაბიტატების აღრიცხვასა და მონიტორინგზე. ველური ბუნების ეროვნული სააგენტო ახორციელებს პროექტს, რომელიც საქართველოს “წითელი ნუსხის” სახეობის, მდინარის კალმახის გამრავლებას ითვალისწინებს. ნაკადულის ანუ მდინარის კალმახი 2006 წელს “წითელ ნუსხაში” მოხვდა. მინიჭებული აქვს მონაცვლადის კატეგორია. ასეთი ტენდენცია ევროპის არაერთ ქვეყანაშია, რის გამოც პოპულაციის ხელოვნური გამრავლება და მდინარეთა დათევზიანება ხდება. მსგავსი ღონისძიების გარეშე საქართველოს მდინარეებში სახეობა დროთა განმავლობაში დაიკარგება. სწორედ ამიტომ, ველური ბუნების სააგენტო მუშაობს ნაკადულის კალმახის სხვადასხვა პოპულაციების გამრავლებაზე და შემდეგ მდინარეთა დათევზიანებაზე. მდინარის კალმახის საშენში 160 კვ.მ. შენობა აშენდა, სადაც კალმახის ინკუბატორი და სალიფსიტე აუზები განთავსდა. აღნიშნული საინკუბატორო ნაგებობა სააგენტოს მისცემს საშუალებას გამოჩევილი ლიფსიტების რაოდენობა იყოს 500 000-ზე მეტი.

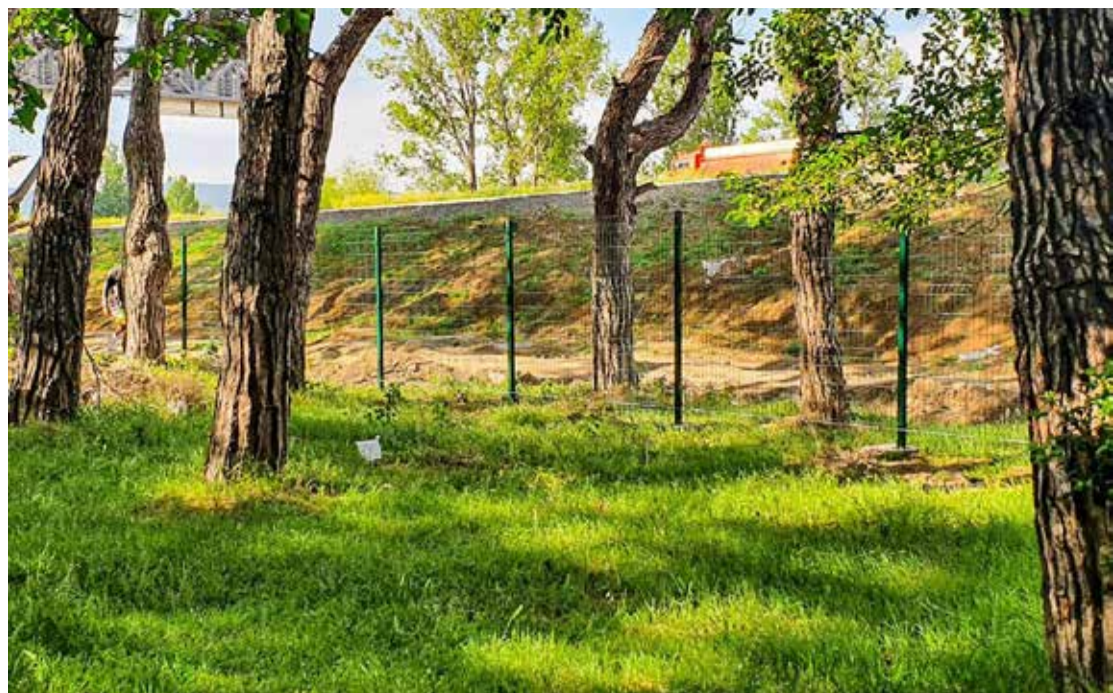
2020 წელს, ველური ბუნების სააგენტომ 80 000 ცალი ნაკადულის კალმახის ლიფსიტა აწარმოა. ბუნებაში აღდგენის მიზნით კი, საქართველოს 5 ლოკაციაზე, მათ შორის დაცული ტერიტორიების მდინარეებში 100 000 მეტი ლიფსიტით დაათევზიანა. გაშვებული თევზების მეთვალყურეობა ფოტო და ვიდეო ხაფანგებით ხდება.

ველური ბუნების სააგენტო აქტიურად მუშაობს ადგილობრივი გარეული სახეობის ფრინველების, კაკაბის, კოლხური ხობის, პორფირიონისა და გნოლის გამრავლებასა და ბუნებაში მათი პოპულაციების აღდგენაზე.

2020 წელს ხობის მუნიციპალიტეტში, სოფელ ნოჯიხევში კოლხური ხობის საწინილე მეურნეობა მოეწყო. მეურნეობა მოიცავს ბუნებასთან ინტეგრირებულ ვოლიერებს, საინკუბატორო-საწინილე ნაგებობებს და ადმინისტრაციულ შენობას. მეურნეობაში საკვები ბაზის უზრუნველსაყოფად წელს 8 ჰექტარზე დაითესა სიმინდის მარცვალი. მეურნეობის საქმიანობის ერთ-ერთ ძირითად მიზანს კოლხური ხობის გამრავლება და ბუნებაში გაშვება წარმოადგენს. ველური ბუნების სააგენტომ, საქართველოს დაცულ ტერიტორიებზე 200 ფრთა კოლხური ხობი და 100 ფრთა კაკაბი ბუნებაში გაუშვა. 2021 წელს 500 ფრთა კაკაბისა და 500 ფრთა კოლხური ხობის ბუნებაში გაშვება იგეგმება.

ამასთან, ველური ბუნების ეროვნული სააგენტო საქართველოს “წითელი ნუსხის”, ტყის შემქმნელი და ურბანულ სახეობის მცენარეთა გამოყვანას ახორციელებს, მათ შორის ძელქვა, უხრავი, საკმლის ხე, ჰართვისის, პონტოსა და მაღალმთის მუხები, კოლხური ბზა, ტყის წაბლი და სხვა.

ველური ბუნების სააგენტო კრწანისის ტყეპარკის აღდგენისთვის მასშტაბურ სამუშაოებს ახორციელებს

გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს ველური ბუნების სააგენტო კრწანისის ტყეპარკის განახლებასა და აღდგენაზე მუშაობს. მიმდინარეობს არსებული უნიკალური ფლორისა და ფაუნის შენარჩუნება და წითელი ნუსხის სახეობის მცენარეების გაშენება. სააგენტო ტყეპარკში, მტკვრის ქალის ინფრასტრუქტურისა და მწვანე საფარის აღდგენის ღონისძიებებს ახორციელებს.

ხეების უკანონო ჭრისა და ბრაკონიერობისაგან პარკის დაცვის მიზნით, კრწანისის ტყეპარკის ტერიტორიის 150 ჰა შემოიღობა.

ტყეპარკში 100 კილოვატიანი მზის ელექტროსადგურის მშენებლობა დასრულდა, რომელიც გლობალური გარემოსდაცვითი ფონდის (GEF, პროგრამა “მტკვარი 2, UNDP) მიერაა დაფინანსებული. გამომუშავებული ელექტრო ენერჯია განსაზღვრულია სარწყავი წყლის სატუმბი სადგურის, ქალის ტყის საირიგაციო სისტემების, არსებული 11 სათევზაო ტბორის წყალშევსებისა და საკუთრივ ტყეპარკის გზებისა და ბილიკების განათებისათვის.

ტყეპარკში, მდინარე მტკვარზე, ველური ბუნების სააგენტოს მიერ დაპროექტებული სარწყავი წყლის სატუმბი სადგური უახლოეს მომავალში განთავსდება. ასევე, კრწანისის ტყეპარკში მიმდინარეობს ველური ბუნების სააგენტოს სათაო ოფისის მშენებლობა, რომელიც 2021 წლის გაზაფხულამდე დასრულდება. ველური ბუნების სააგენტოს მიერ კრწანისის ტყეპარკის შესასვლელში ავტოსადგომი მოეწყო და დაცვის სამსახური განთავსდა.

ველური ბუნების სააგენტოს მიერ მასშტაბური სამუშაოების განხორციელების შედეგად, პარკი თავის უმნიშვნელოვანეს ფუნქციას დაიბრუნებს. ტყეპარკი წარმოადგენს მტკვრის ქალის ბუნებრივ ეკოსისტემას და იგი რეკრეაციული სივრცეა თბილისსა და რუსთავს შორის, სადაც გადაადგილება შესაძლებელი იქნება მხოლოდ ფეხით, ველოსიპედით ან მინი ელექტროავტომობილით. ტყეპარკში დაგეგმილია “მწვანე საბჭოს” საკონფერენციო დარბაზისა და წითელი ნუსხის სახეობების დედნრო პარკის გაშენება.

გარემოსდაცვითი ზედამხედველობის დეპარტამენტი გარემოს დაცვისა და ბუნებრივი რესურსებით სარგებლობის სფეროში სახელმწიფო კონტროლს უზრუნველყოფს. დეპარტამენტი 2013 წლის 14 მაისს შეიქმნა. დეპარტამენტის 8 რეგიონული სამმართველოს თანამშრომლები ასრულებენ მოვალეობას გარემოსდაცვითი სამართალდარღვევების გამოვლენის, აღკვეთისა და პრევენციის მიზნით. დეპარტამენტის ეფექტური მუშაობის ერთ-ერთი საფუძველი, საშტატო რიცხოვნობის გაზრდა, თანამშრომლების გადამზადება, ეკიპაჟების ტექნიკური განახლება-აღჭურვაა.

2020 წელს, დეპარტამენტის თანამშრომლების მიერ, გამოვლინდა გარემოსდაცვითი კანონმდებლობის დარღვევის 6 682 ფაქტი, მათ შორის, 388 ფაქტი სისხლის სამართლის დანაშაულის ნიშნებს შეიცავს. სამართალდარღვევებზე დაკისრებული ჯარიმების თანხამ, ჯამში, 1 733 900 ლარი, ხოლო გარემოსთვის მიყენებული ზიანის ოდენობამ 3 988 091 ლარი შეადგინა.

2020 წელს, რეგულირების ობიექტების 1580 ინსპექტირება განხორციელდა, მათ შორის, 46 - საქართველოს ნავსადგურებში შემოსული გემების ინსპექტირება გარემოსდაცვით მოთხოვნებთან შესაბამისობის დადგენის მიზნით. რეგულირების ობიექტების შემოწმებათა დაგეგმვა ხორციელდება რისკებზე დაფუძნებული გარემოსდაცვითი შემოწმების პრიორიტეტების განსაზღვრის მეთოდოლოგიის შესაბამისად.

ინსპექტირების პროცესში გამოვლენილი დარღვევების გონივრულ ვადაში აღმოფხვრის მიზნით რეგულირების ობიექტებს წარედგინა ადმინისტრაციული მიწერილობები - მათ შორის, ქ. რუსთავისა და ფოთის ატმოსფერული ჰაერის მსხვილ დამაბინძურებელ საწარმოებს, თევზის გადამამუშავებელ საწარმოებს, რომლებთან დაკავშირებით საზოგადოების მაღალი ინტერესია.

საწარმოებისა და ხე-ტყის დამზადების ლიცენზიანტების შემოწმების მთავარი შედეგი ის გახლავთ, რომ ისინი ცდილობენ გამოვლენილი დარღვევები აღმოფხვრან და მათი საქმიანობა, მაქსიმალურად შეესაბამებოდეს დადგენილ სტანდარტებს.

მასშტაბური სახე მიიღო პარკების მწარმოებლების შემოწმების პროცესმა, რათა საცალო ქსელში არ მოხვდეს პლასტიკის პარკები

და შემცირდეს გარემოს დაბინძურება. 2020 წელს პარკების მწარმოებელი კომპანიების ინსპექტირებისა და ლაბორატორიული კვლევის შედეგად დაილუქა და კონფისკაციას დაექვემდებარა 2 142 450 ერთეული პლასტიკის პარკი.

2020 წელს „ცოცხალი გენმოდიფიცირებული ორგანიზმების შესახებ“ საქართველოს კანონის შესაბამისად, განხორციელდა 20 შემოწმება. აღსანიშნავია, რომ შემოწმებების შედეგად გარემოში გენმოდიფიცირებული ცოცხალი ორგანიზმის ინტროდუქციის ფაქტი არ გამოვლინდა.

გრძელდება საავტომობილო საწვავის ხარისხის კვლევა, მიწოდების პროცესში და აღნიშნული ღონისძიებების შედეგად მინიმუმადე შემცირდება არაკონდიციური საწვავის მოხმარება, რაც თავისთავად ამცირებს ატმოსფერულ ჰაერში მავნე ნივთიერებათა გაფრქვევას. 2020 წელს ქვეყნის მასშტაბით, 280 ავტოგასამართი სადგურის რეზერვუარებიდან საწვავის 344 სინჯია აღებული. ჯამში, დიზელისა და ბენზინის მხოლოდ 33 სინჯი ვერ აკმაყოფილებდა კანონმდებლობით გათვალისწინებულ ნორმებს.

დეპარტამენტის ეფექტური მუშაობისთვის განსაკუთრებული მნიშვნელობა ენიჭება 24-საათიანი ცხელი ხაზის ფუნქციონირებას. 2020 წელს, გარემოსდაცვითი სავარაუდო სამართალდარღვევის შესახებ ცხელ ხაზზე (153) შევიდა 2744 შეტყობინება. თითოეულ შეტყობინებაზე დეპარტამენტი შესაბამის რეაგირებას ახდენს და კანონმდებლობით დადგენილ ზომებს ატარებს.

ეფექტური გარემოსდაცვითი კონტროლის განხორციელებისთვის, უდიდესი მნიშვნელობა აქვს შესაბამისი საკანონმდებლო ცვლილებების განხორციელებას. დასრულდა მუშაობა და საქართველოს პარლამენტის მიერ ორი მოსმენით მიღებულია „გარემოსდაცვითი პასუხისმგებლობის შესახებ“ საქართველოს კანონის პროექტი, რომლის მიზანია გარემოსთვის მიყენებული მნიშვნელოვანი ზიანის მონეტარული ანაზღაურების ნაცვლად, გარემოს აღდგენის ეფექტური, საუკეთესო პრაქტიკაზე დაფუძნებული მეთოდოლოგიის დანერგვა და გარემოსთვის მიყენებული ზიანის პრევენციის/შერბილების ღონისძიებების შესრულების უზრუნველყოფა. კანონპროექტი მომზადდა საქართველო-ევროკავშირის ასოცირების

შეთანხმების ფარგლებში და სრულად ასახავს გარემოსდაცვითი პასუხისმგებლობის შესახებ ევროკავშირის დირექტივის მოთხოვნებს. კანონპროექტი გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროში, გარემოსდაცვითი ზედამხედველობის დეპარტამენტის აქტიური მონაწილეობით, საქართველო-ევროკავშირის ასოცირების შეთანხმებიდან გამომდინარე მომზადდა.

„გარემოსდაცვითი პასუხისმგებლობის შესახებ“ კანონპროექტით გათვალისწინებული რეგულაციები ეფუძნება პრინციპს – „დამბინძურებელი იხდის“ - ფიზიკური ან იურიდიული პირი, გარემოსთვის ზიანის მიყენების შემთხვევაში ვალდებულია აანაზღაუროს გარემოზე მიყენებული ზიანი. ზიანის მიმყენებელი პირი ვალდებული იქნება ზიანის გამოსასწორებელი ღონისძიებები თავად განახორციელოს. ახალი მიდგომის მთავარი მიზანი გარემოსთვის მიყენებული ზიანის პრევენცია და აღმოფხვრაა. კანონპროექტით იქმნება მყარი სამართლებრივი საფუძველი არამხოლოდ მსხვილმასშტაბიანი სამუშაოების განმახორციელებელი კომპანიებისთვის, არამედ ყველა საწარმოსათვის, რომ გარემოსთვის მნიშვნელოვანი ზიანის მიყენების შემთხვევაში, მათ განახორციელონ შესაბამისი სარემედიაციო ღონისძიებები და საქმიანობის განხორციელებამდე შექმნან მყარი ფინანსური გარანტიები, რომ თუკი ზიანი დადგება, მათ ჰქონდეთ სათანადო თანხები მობილიზებული ზიანის მოკლე ვადაში აღმოსაფხვრელად.

საკანონმდებლო ორგანოში ცვლილებათა პაკეტის მესამე მოსმენით დამტკიცების შემდეგ, დადგინდება ადეკვატური სანქციები, რაც გარემოსდაცვითი სამართალდარღვევების პრევენციისთვის უმნიშვნელოვანესია.

გარემოსდაცვითი სახელმწიფო კონტროლის გამარტივებისა და გაზრდის მიზნით, დეპარტამენტში მონიტორინგის თანამედროვე ელექტრონული სისტემებიც დაინერგა. საერთაშორისო არალეგალური, არადეკლარირებული და დაურეგულირებელი (IUU) თევზჭერის კონტროლის მიზნით განხორციელდა სატელიტური ელექტრონული მონიტორინგის სისტემის შესყიდვა. შესაძლებელი გახდა უცხო ქვეყნის იურისდიქციაში შემავალ ტერიტორიულ ზღვასა და ღია ზღვაში თევზჭერაში ჩართული საქართველოს დროშის ქვეშ მცურავი გემების მოძრაობის, მათ მიერ მოპოვებული თევზის სახეობებისა და რაოდენობის უწყვეტი კონტროლი. დონორი ორგანიზაციის ევროკავშირის TAIEX ტექნიკური დახმარების პროგრამის ფარგლებში გადამზადდა დეპარტამენტის ინსპექტორები, რომლებიც საერთაშორისო მონიტორინგს ახორციელებენ.

2020 წელს, მოქმედ კანონმდებლობაში განხორციელებული ცვლილების შესაბამისად, პირი, რომელიც ახორციელებს გადამფრენ ფრინველებზე ნადირობას, განთავისუფლდა ვალდებულებისგან - ნადირობის სეზონის განმავლობაში თან იქონიოს გარემოდან გადამფრენი ფრინველების ამოღებაზე დაწესებული მოსაკრებლის გადახდის დამადასტურებელი ქვითარი (აღნიშნული ვალდებულება

გააჩნია მხოლოდ გადახდიდან 7 დღის განმავლობაში).

გარემოსდაცვითი ზედამხედველობის დეპარტამენტის ინიციატივით, გარემოსდაცვითი ინფორმაციის მართვის ელექტრონულ სისტემაში (ms.emoe.gov.ge) დაინერგა ელექტრონული მოდული „სახაზინო კოდი - 3033 გარემოდან გადამფრენი ფრინველების ამოღებაზე მოსაკრებლის გადახდის თაობაზე“ – რომლის მეშვეობით კონტროლის განმახორციელებელი ელექტრონულ სისტემაში ამონებს მოსაკრებლის გადახდის ფაქტს. ინიციატივის მთავარი მიზანი გარემოსდაცვითი ზედამხედველობის დეპარტამენტის მიერ უფრო ეფექტური კონტროლის განხორციელება და ასევე, მონადირეების ინტერესების დაცვაა.

მოსაკრებლის გადახდა შესაძლებელია საქართველოს ნებისმიერ ბანკში, მიმღები ბანკი: სახელმწიფო ხაზინა, ბანკის კოდი: 220 101 222, ანგარიშის ნომერი: №200122900, ბიუჯეტის შემოსულობების სახის განმსაზღვრელი სახაზინო კოდი: 3033.

2020 წელს, გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს გარემოსდაცვითი ზედამხედველობის დეპარტამენტის თანამშრომლებმა, კოვიდ 19-ის წინააღმდეგ ბრძოლაში აქტიური მონაწილეობა მიიღეს. პანდემიის პირველივე ეტაპიდან, დეპარტამენტის თანამშრომლები საგანგებო რეჟიმში მუშაობდნენ - ძირითადი ფუნქციის შესრულების - გარემოსდაცვითი სამართალდარღვევების გამოვლენის პარალელურად, სამართალდამცავ ორგანოებთან ერთად, უსაფრთხოების ნორმების დაცვის უზრუნველყოფას ახდენდნენ.

გარდა ამისა, სხვა შესაბამის უწყებებთან ერთად, გარემოსდაცვითი ზედამხედველობის დეპარტამენტის თანამშრომლები ეკონომიკური საქმიანობის განმახორციელებელი ორგანიზაციების გახსნისთვის საჭირო შემოწმებასაც ახდენდნენ. იმ ობიექტების რიცხვმა, რომლებშიც „კოვიდ 19“-ის გავრცელების პირობებში უსაფრთხოების ახალი წესების დაცვაზე კონტროლი უშუალოდ გარემოსდაცვითი ზედამხედველობის დეპარტამენტს გადაეცა, 500-ს გადააჭარბა.

გარემოსდაცვითი ზედამხედველობის დეპარტამენტის თანამშრომლებმა, საკუთარი ჯანმრთელობის რისკის ფასად, ქვეყნის მასშტაბით და განსაკუთრებით, კარანტინის გამო ჩაკეტილი მუნიციპალიტეტების მისადგომებთან, მნიშვნელოვანი წვლილი შეიტანეს ამოქმედებული რეგულაციების აღსრულების მონიტორინგის პროცესში და საგანგებო მდგომარეობის წესების დარღვევის არაერთი ფაქტიც გამოავლინეს.

სახელმწიფო კონტროლის ეფექტიანობის ამაღლების და გარემოსდაცვითი მოთხოვნების შესრულების ხელშეწყობის მიზნით, გარემოსდაცვითი ზედამხედველობის დეპარტამენტი, 2021 წელსაც მნიშვნელოვან ღონისძიებებს გაატარებს.

სსიპ მინის მდგრადი მართვისა და მინათსარგებლობის მონიტორინგის ეროვნული სააგენტო

მინის მდგრადი მართვის პოლიტიკის განხორციელებას ახალი სააგენტო შეუდგა

მიწა განსაკუთრებული მნიშვნელობის ამონურვადი რესურსია, რომელსაც უდიდესი ეკონომიკური, სოციალური და კულტურული ღირებულება გააჩნია. აქედან გამომდინარე, მინის ფონდის რაციონალური გამოყენება და გონივრული მართვა სახელმწიფოს პრიორიტეტია. ამ ამოცანების გადასაწყვეტად, 2020 წელს, გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს დაქვემდებარებაში შეიქმნა ახალი უწყება - სსიპ მინის მდგრადი მართვისა და მინათსარგებლობის მონიტორინგის ეროვნული სააგენტო. სააგენტოს შექმნით საფუძველი ჩაეყარა მინის მდგრადი მართვის სახელმწიფო პოლიტიკის განხორციელების დაწყებას. მთელი წლის განმავლობაში მიმდინარეობდა ინსტიტუციის ფორმირების პროცესი, რომელიც თითქმის დასრულებულია და 2021 წლიდან, იგი შეუდგება უფლება-მოვალეობების განხორციელებას.

სააგენტოს უფლებამოსილებაა სასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწის რესურსების აღრიცხვა და მონაცემთა ერთიანი ბაზის შექმნა, მინათსარგებლობასთან დაკავშირებული თემატური რუკების მომზადება, ადმინისტრაციულ-ტერიტორიული საზღვრების დადგენაში და სასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწის მდგრადი მართვის სახელმწიფო პოლიტიკის შემუშავებასა და განხორციელებაში მონაწილეობის მიღება; გაუდაბნოებისა და მიწის დეგრადაციის წინააღმდეგ ბრძოლისა და ნიადაგის ნაყოფიერების აღდგენის ღონისძიებების, ქარსაფარი (მინდორდაცვითი) ზოლის მართვასთან დაკავშირებული ღონისძიებების დაგეგმვასა და განხორციელებაში მონაწილეობა. ასევე, კერძო საკუთრებაში არსებული სასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწის ნაკვეთებთან დაკავშირებული საინვესტიციო გეგმების თაობაზე განცხადებების მიღება, განხილვა და საინვესტიციო გეგმების შესრულების ზედამხედველობა, რაც ფერმერებსა და სოფლის მეურნეობის სფეროში დასაქმებულ კომპანიებს მყარ საფუძვლებს შეუქმნის მათი საქმიანობის სწორად დაგეგმვისა და სასოფლო-სამეურნეო წარმოების რაციონალური განვითარებისათვის. გარდა ამისა, სააგენტო შეადგენს მიწის ბალანსს და მის ყოველწლიურ ანგარიშში ასახავს საანგარიშო წლის განმავლობაში მიწის დანიშნულებებში, სასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწის კატეგორიებში, სასოფლო-სამეურნეო სავარგულებში, საკუთრება-სარგებლობაში და მთლიანად მიწის ფონდში მომხდარ ნებისმიერ რაოდენობრივ-ხარისხობრივ ცვლილებას.

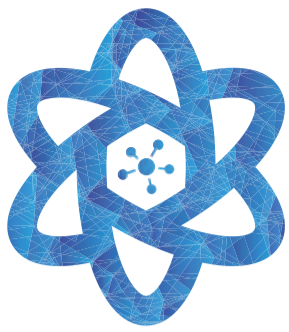
2020 წელს, მიწის ნაკვეთებზე უფლებათა სისტემური რეგისტრაციის პროექტების საჭიროებებიდან გამომდინარე, ურთიერთ-

ნამშრომლობის შესახებ მემორანდუმი გაფორმდა მიწის მდგრადი მართვისა და მინათსარგებლობის მონიტორინგის ეროვნულ სააგენტოსა და საჯარო რეესტრის ეროვნულ სააგენტოს შორის. მემორანდუმის მიზანს წარმოადგენს მსოფლიო ბანკის განვითარებისა და რეკონსტრუქციის საერთაშორისო ბანკის (IBRD) მიერ დაფინანსებული „ირიგაციის და მიწის ბაზრის განვითარების პროექტის“, ასევე საჯარო რეესტრის მიერ განსახორციელებელი მიწის ნაკვეთებზე უფლებათა სისტემური რეგისტრაციის სხვა პროექტების ფარგლებში სააგენტოებს შორის თანამშრომლობა.

სააგენტოების თანამშრომლობა ითვალისწინებს მიწის ნაკვეთების ფაქტობრივი გამოყენების თაობაზე ინფორმაციის (საარქივო-საველე) შეგროვება-დამუშავებას. სააგენტო, საჯარო რეესტრისგან მიღებულ ინფორმაციას, მიწის ბალანსის შედგენისა და მონაცემთა ერთიანი ბაზის შესაქმნელად გამოიყენებს. მხარეები ითანამშრომლებენ სასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწის ნაკვეთების კატეგორიის განსაზღვრის თაობაზე მეთოდოლოგიის შემუშავების საკითხებში. გარდა ამისა, მიწის ნაკვეთებზე უფლებათა სისტემური რეგისტრაციის დროს, სააგენტოები ხელს შეუწყობენ მიწის ნაკვეთების გაერთიანების (კონსოლიდაციის) პროცესს და მონაწილეობას მიიღებენ ამ მიმართულებით სტრატეგიული დოკუმენტების შემუშავებასა და განხორციელებაში. ითანამშრომლებენ მონაცემთა ბაზების წარმოება/დამუშავებისა და უსაფრთხოების საკითხებში. მემორანდუმის გაფორმებით საფუძველი ჩაეყარა სააგენტოების ერთობლივი მუშაობის პრაქტიკას. სხვადასხვა პროექტების ფარგლებში თანამშრომლობა უზრუნველყოფს საინფორმაციო ბაზისა და იმ ინსტრუმენტების შექმნას, რაც დაეხმარება საქართველოში მიწის მდგრადი მართვის პოლიტიკის განხორციელებას.

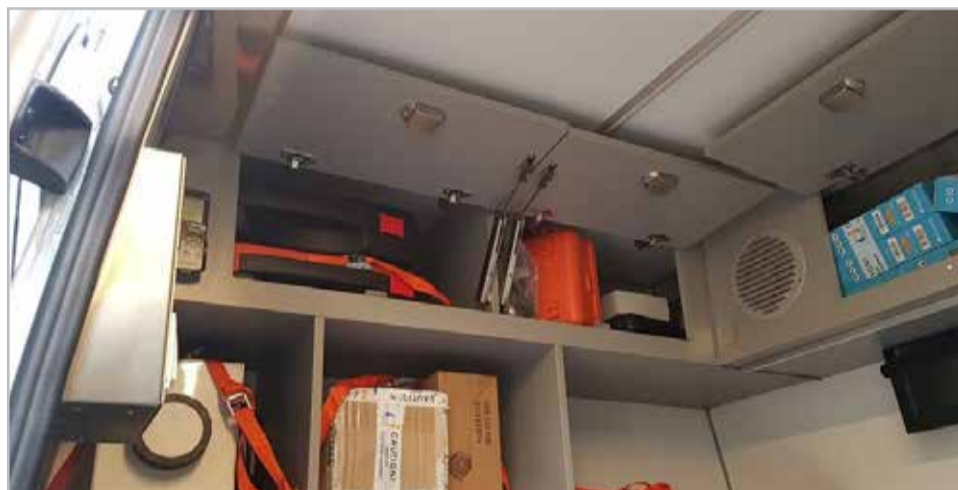
ახალი სააგენტო მნიშვნელოვნად შეუწყობს ხელს - მიწის ბაზრის, სოფლის მეურნეობის დარგებისა და ზოგადად სოფლის განვითარებას.

სსიპ ბირთვული და რადიაციული
უსაფრთხოების სააგენტო

**ბირთვული და რადიაციული უსაფრთხოების სააგენტო, თავისი
ხეგულისხმობისა და კონკრეტული გზით უზრუნველყოფს, როგორც
მოსახლეობის, ასევე გახეობის დაცვას რადიაციის მავნე
ზემოქმედებისგან. ბირთვული და რადიაციული უსაფრთხოების
სფეროში ქვეყანაში მოქმედებს საერთაშორისო სტანდარტების
გათვალისწინებით შემუშავებული კანონმდებლობა**

2020 წელს, ბირთვული და რადიაციული უსაფრთხოების სააგენტომ და ატომური ენერჯის საერთაშორისო სააგენტომ ხელი მოაწერეს საქართველოს ჩარჩო პროგრამას 2020-2025 წლებისთვის. ჩარჩო პროგრამა წარმოადგენს სახელმწიფოს აქს-თან თანამშრომლობის ღონისძიებების საშუალო ვადიანი პერსპექტივით დაგეგმვისა და განხორციელების საფუძველს, სადაც იდენტიფიცირებულია სახელმწიფოს ის პრიორიტეტული მიმართულებები, რომელთა მხარდასაჭერად საქართველო მიიღებს, დაახლოებით, 10 მლნ ევროს ღირებულების ბირთვულ ტექნოლოგიებს და ტექნიკური თანამშრომლობის სხვა რესურსებს.

2020 წელს, ბირთვული და რადიაციული უსაფრთხოების სააგენტომ, ევროკავშირის მიერ მხარდაჭერილი უკრაინის სამეცნიერო-ტექნიკური ცენტრის პროექტის ფარგლებში, მიიღო 1 000 000 ევროს ღირებულების მობილური ლაბორატორია, რომლის გამოყენება შესაძლებელი იქნება გარემოს რადიაციული მონიტორინგის ჩასატარებლად.

2020 წელს, შეიქმნა ბირთვული და რადიოლოგიური საგანგებო სიტუაციების რეაგირების ცენტრი, რომელიც უზრუნველყოფს ბირთვულ და რადიოლოგიურ საგანგებო სიტუაციებზე სწრაფი გადაწყვეტილებების მიღებას და ეფექტიანი შესაბამისი ღონისძიებების განხორციელებას, ზიანის თავიდან აცილების ან/და შემცირების მიზნით.

2020 წელს, რადიოაქტიური ნარჩენების საცავის მიმდებარე ტერიტორიაზე მოეწყო სპეციალური სივრცე რადიოაქტიური წყაროების თანამედროვე სტანდარტების კონტეინერებში განსათავსებლად, უსაფრთხოების ზომების გაზრდის მიზნით.

2020 წლის სექტემბერში, სააგენტოს სპეციალისტებმა, სოფელი ანასეულის ჩაისა და სუბტროპიკულ მცენარეთა კვლე-

ვების ყოფილი ინსტიტუტის რადიაციულად დაბინძურებული ტერიტორიის პირველადი რემედიაცია. ამ ღონისძიების განხორციელების საფუძველზე ადგილობრივი მოსახლეობისთვის უსაფრთხო გახდა აღნიშნულ ტერიტორიაზე გადაადგილება.

ლიცენზირებული ორგანიზაციების მონიტორინგის ფარგლებში, 2020 წელს ჩატარდა 62 ინსპექცია. შემომწმდა 96 სამედიცინო დაწესებულება. გამოვლენილ დარღვევებზე, კანონით გათვალისწინებული შესაბამისი სანქციის დაკისრებასთან ერთად, გაიცა შესაბამისი რეკომენდაციები.

სააგენტოს სპეციალისტების მიერ განხორციელდა ქ. თბილისის მეტროპოლიტენის გვირაბების, სადგურებისა და დამხმარე ფართების რადიოლოგიური მონიტორინგი, რის შედეგადაც დადგინდა, რომ მეტროპოლიტენის ტერიტორიაზე რადიაციული ფონი უსაფრთხოა მოსახლეობისთვის.

ბირთვული და რადიაციული უსაფრთხოების სააგენტო, საპატრულო პოლიციასთან და სხვა კომპეტენტურ უწყებებთან ერთად, ჩართულია საზღვარზე ბირთვული და რადიაციული უსაფრთხოების დაცვის კონტროლში.

2020 წელს, პრევენციული ღონისძიების სახით, სააგენტომ შეიმუშავა ბუკლეტები ბირთვული და რადიაციული უსაფრთხოების სფეროში სხვადასხვა მიმართულებით, რომლებიც განკუთვნილია მოსახლეობისათვის და ასევე იმ ორგანიზაციებისა და უწყებისთვის, რომელთა საქმიანობა დაკავშირებულია ბირთვულ მასალებთან ან/და რადიოაქტიურ წყაროებთან.

უნდა აღინიშნოს, რომ დღეისათვის, ქვეყანაში რადიაციული უსაფრთხოების კუთხით, მოსახლეობა სრულად დაცულია.